372.12
ต1238ป
ฉ.3

ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ปริญญานิพนธ์

ของ

ต่อศักดิ์ บุญเสือ

4 ก.ย. 2538

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

194555

ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

บทคัดย่อ

ของ

ต่อศักดิ์ บุญเสือ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ในด้านต่าง ๆ สามด้านคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานธุรการและการเงิน เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลจากการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานทั้งสามด้าน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีสถานที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

PROBLEMS OF ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN THE EXPANDING OF BASIC EDUCATION PROJECT AS PERCEIVED BY THE SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION IN EDUCATIONAL REGION VI

AN ABSTRACT

BY

TOSAK BOONSUE

Presented in partial fulfilment of requirements for the Master of Education degree in Educational Administration

at Srinakharinwirot University

February 1995

The purposes of this research were to study the problems of administration of schools in the Expanding of Basic Education Project as perceived by the school administrators under the Office of National Primary Education Commission in Educational Region VI in 3 aspects : academic administration, personnel administration, and business and finance administration; and to compare the perception of the school administrators as classified by housing location and experience.

The sample used in this research were 155 school administrators in schools in the Expanding of Basic Education Project under the Office of National Primary Education Commission in Educational Region VI, in Academic Year 1993. The instrument used for collection data was the 5-point-rating-scale questionnaire. The statistics used for analyzing data were mean, standard deviation, and t-test.

The main research findings were summarized as follows:

1. The school administrators under the Office of National Primary Education Commission in Educational Region VI perceived the problems of administration in all and individual three aspects at a moderate level.

2. The school administrators in the Expanding Basic Education Project with different housing locations differently percieved the problems of administration with no statistical significance.

3. The school administrators in the Expanding Basic Education Project with different experiences in schools in the Expanding of Basic Education Project differently perceived the problems of administration with no statistical significance.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส)

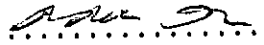

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส

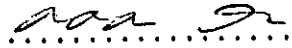

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

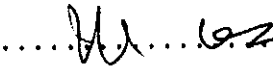

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ทวิบูรณ์ หอมเย็น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

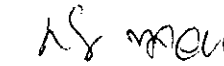

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส และรองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ทวิบูรณ์ หอมเย็น กรรมการสอบที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ และแก้ไขข้อบกพร่องโดยใกล้ชิดตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 ทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการส่งและรวบรวมเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ขอขอบคุณ ท่านผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบ สอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ นิสิตปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษา รุ่นที่ 20 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจนทำให้ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ครู - อาจารย์ ที่ให้ การศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมตลอดถึงผู้รวบรวมและเรียบเรียงเอกสารที่ผู้วิจัยอ้างถึงในการทำ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน

ต่อศักดิ์ บุญเสือ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความหมายของโรงเรียน	7
	ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน	8
	ขอบข่ายของการบริหารโรงเรียน	10
	หลักการบริหารการศึกษา	28
	โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	31
	โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
	สมมติฐานการวิจัย	39
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบเครื่องมือ	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	43

บทที่ หน้า

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 44

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 46
การวิเคราะห์ข้อมูล 46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 47

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 82
ความมุ่งหมายของการวิจัย 82
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 83
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 83
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 84
การวิเคราะห์ข้อมูล 84
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 84
อภิปรายผล 85
ข้อเสนอแนะ 91
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 91

บรรณานุกรม 93

ภาคผนวก 100

ประวัติย่อของผู้วิจัย 123

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายจังหวัด 41

2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายจังหวัด 48

3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 49

4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 50

5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 53

6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานธุรการ และการเงิน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 56

7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา 58

ตาราง หน้า

8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ 60

9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร 63

10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน 66

11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา .. 69

12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ 71

13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร 75

ตาราง หน้า

14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อ
ปัญหาด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน 78

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศมากขึ้นเป็นลำดับ แนวโน้มของสังคมกำลังพัฒนา เข้าสู่ความเป็นอุตสาหกรรมและการบริการ วิถีชีวิตในสังคมเปิดกว้าง สภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม

การดำเนินการจัดการศึกษาของรัฐที่ผ่านมา ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการศึกษาภาคบังคับ (ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6) อัตราการเรียนต่อของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังต่ำมาก ดังสถิติของอัตราผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาในช่วงปี 2525 - 2530 เป็นร้อยละ 43, 42, 41, 40, 39 และ 38 ตามลำดับ ซึ่งภาวะการทรงตัวของผู้เข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษานั้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความผันผวนทางเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นผลให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงมีอัตราว่างงานสูงประกอบกับการชลอตัวการเพิ่มอัตรา เหม่ของกำลังคนภาคราชการที่จำกัดให้ไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปีของอัตรากำลังที่มีอยู่ จึงทำให้คนกลุ่มหนึ่งลดการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อมัธยมศึกษา โดยเฉพาะคนที่อยู่ในชนบท ดังปรากฏในรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวถึงสาเหตุของการไม่เรียนต่อ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาที่สำคัญคือ 1) นักเรียนและผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่า หรือประโยชน์ของการเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้ และต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้านช่วยครอบครัวหารายได้ 3) การคมนาคมระหว่างบ้านและโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่สะดวก (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2532 : 14)

ในปี 2530 กระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กรมสามัญศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินงาน แต่การดำเนินงานมีข้อจำกัดหลายประการอย่างไรก็ตาม อัตราการ

เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนก็เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 50.87 ในปีการศึกษา 2532 ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 ให้ดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ทำให้อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.06 ในปีการศึกษา 2534 กระทรวงศึกษาธิการ จึงเปลี่ยนชื่อโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น "โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยมีสำนักงานขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 3 - 4)

ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงต้องรับภาระเพิ่มขึ้น แม้การบริหารงานจะยังคงแบ่งออกเป็น 6 ด้านเช่นเดิม คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่จะต้องรับผิดชอบจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นงานใหม่สำหรับผู้บริหารและคณะครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงทำให้มีปัญหาในการบริหารงานด้านต่าง ๆ อยู่มาก จากรายงานผลการประเมินโครงการพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 50 - 70 ไม่เข้าใจนโยบายการสอนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเรื่องที่น่าห่วงที่สุด คือ การบริหารงานด้านวิชาการ นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความขาดแคลนครู ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และขาดแคลนงบประมาณ (สุวรรณ จันทร์สม. 2534 : 19)

จากการศึกษาค้นคว้าของ อารักษ์ พัฒนถาวร ได้พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกัน และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน ก็มีปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกัน (อารักษ์ พัฒนถาวร. 2529 : 224 - 225)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหา

การบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อจะได้เตรียมการแก้ไข หรือนำเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 โดยจำแนกตามสถานที่พักอาศัยของผู้บริหารโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะทำให้ทราบปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา6 ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. เนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ใน 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

1.2 ด้านการบริหารงานบุคลากร

1.3 ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 258 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 155 คน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละจังหวัด

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม

3.1.1 สถานที่พักอาศัยของผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.1 อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน

3.1.1.2 อยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน

3.1.2 ประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

3.1.2.1 ต่ำกว่า 1 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

3.2.2 ด้านการบริหารงานบุคลากร

3.2.3 ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเปิดขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาจาก 6 ปี เป็น 9 ปี โดยให้นักเรียนเรียนหลักสูตรประถมศึกษา 6 ปี และเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นอีก 3 ปี ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา

2. การบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวัดได้จากทัศนะหรือความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การเรียนการสอน งานวัสดุประกอบการสอน สื่อการสอน งานส่งเสริมการสอน งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา

3.2 ด้านการบริหารงานบุคลากร ได้แก่ การบริหารงานเกี่ยวกับบุคคลในโรงเรียน ครู คนงาน ภารโรง ให้แต่ละฝ่ายรู้จักหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ การจัดสำนักงาน งานงบประมาณ งานพัสดุ งานการเงินและบัญชี งานสถิติและข้อมูล

4. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวัดได้โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6

6. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ

7. เขตการศึกษา 6 หมายถึง เขตท้องที่ทางการศึกษา 7 จังหวัด ได้แก่ ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ชัยนาท และอุทัยธานี ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งเขตท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเขตการศึกษา พุทธศักราช 2520

8. สถานที่พักอาศัยของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ที่อยู่ที่เป็นหลักแหล่งของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งตามการแบ่งเขตบริการของโรงเรียนตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

8.1 อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน หมายถึง อยู่ภายในระยะห่างไม่เกิน 3 กิโลเมตร นับจากบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนถึงที่พักอาศัย

8.2 อยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน หมายถึง ระยะทางระหว่างโรงเรียนกับที่พักอาศัยห่างกันเกินกว่า 3 กิโลเมตร

9. ประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ช่วงระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกออกได้ดังนี้

9.1 ต่ำกว่า 1 ปี หมายถึง เป็นผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ยังไม่ถึง 1 ปี

8.2 ตั้งแต่ปี 1 ปีขึ้นไป หมายถึง เป็นผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 โดยแบ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของโรงเรียน
2. ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน
3. ขอบข่ายของการบริหารโรงเรียน
   - 3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
   - 3.2 ด้านการบริหารงานบุคลากร
   - 3.3 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน
   - 3.4 ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน
   - 3.5 ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่
   - 3.6 ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. หลักการบริหารโรงเรียน
5. โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
6. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของโรงเรียน

ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนหมายถึง สถานศึกษา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 693) นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายไว้อีกหลายประการ ดังนี้

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีฐานะเป็นสถาบันและเป็นองค์การทางสังคม โรงเรียนเกิดขึ้นจากความต้องการ และความจำเป็นของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม (Service organization) โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี

สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเหตุนี้บทบาทของโรงเรียน จึงมีลักษณะคล้ายกับบทบาทของสถาบันครอบครัวหรือบ้าน ในอดีตครอบครัวหรือบ้านมีบทบาทในการให้การศึกษาอบรมเด็กและเยาวชน แต่ในปัจจุบันสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป บ้านจึงให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชนน้อยลง ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องรับภาระเพิ่มขึ้น (สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2528 : 15)

โรงเรียนหมายถึง สถานบริการทางการศึกษาที่ให้บริการแก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้มีความเจริญงอกงามจะได้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคม (หวน พินธุพันธ์. 2528 : 8)

โรงเรียนหมายถึง หน่วยทางสังคมประเภทหนึ่ง (As a social unit) ซึ่งอาจจะจัดเป็นรูปของสถาบัน (Institution) หรือองค์การ (Organization) ได้ทั้งสองแบบ (วีรชัย ไชคไพบูลย์. 2529 : 1)

โรงเรียนเป็นองค์การประเภทให้บริการแก่ลูกค้า (Client Serving organization) ในสังคม ลูกค้าก็ได้แก่ นักเรียน ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมนั่นเอง โรงเรียนเกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของสังคมและเพื่อรับใช้สังคม (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529 : 95)

โรงเรียนเป็นองค์การพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. 2530 : 2)

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา โดยมีหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแลให้กิจกรรมนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งการจัดการศึกษา (Kimbrough and Nunnery. 1976 : 164)

โดยสรุป โรงเรียนหมายถึงองค์การที่ให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตรตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม และพฤติกรรมของนักเรียน ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

<u>ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน</u>

โรงเรียนมีลักษณะเป็นองค์การแบบรูปนัย มีสมาชิกหลายฝ่าย เช่น ฝ่ายผู้บริหาร ฝ่ายผู้สอน นักการภารโรง และนักเรียน สามฝ่ายแรกนั้นมีหน้าที่ให้บริการ ส่วนฝ่ายหลังมีหน้าที่รับบริการ เมื่อมีการอยู่ร่วมกันก็จะต้องมีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการ

บริหารขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็เห็นด้วยถึงความสำคัญของการบริหารโรงเรียน เพราะ การบริหารโรงเรียนช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 7) การบริหารโรงเรียนนั้นเกิดขึ้นควบคู่มากับการเกิดโรงเรียน โรงเรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการบริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ แม้จะมีทรัพยากรอย่างเพียงพอทั้งคน เงิน-วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ แต่หากไม่มีการบริหารที่ดีโรงเรียนนั้นก็จะไม่ประสบความสำเร็จ และยังอาจก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายประการ (จรุญ มุ่งการนา. 2535 : 20) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์ ที่กล่าวไว้ดังนี้

การบริหารมุ่งหวังให้เกิดความสำเร็จเรียบร้อยขึ้นในองค์การและเกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม อาจสรุปถึงความเจริญเติบโตและความสำคัญของการบริหารได้ดังนี้คือ

1. การบริหารเจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก

2. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ความก้าวหน้าของสังคม วิทยาการด้านต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลง และก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น

3. การบริหารเป็นวิถีทางที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

4. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้ม ทั้งในด้านความเจริญและความเสื่อมขององค์การ

5. การบริหารโรงเรียน ช่วยดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวโดยสรุปก็เพื่อให้ผลผลิต คือ ผู้เรียนมีคุณภาพในที่สุด (ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. 2536 : 155 - 156)

การบริหารโรงเรียน ช่วยให้กิจกรรมต่าง ๆ บรรลุตามจุดหมาย และได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ (Kimbrough and Nunnery. 1976 : 164)

สรุป ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน คือ เป็นการจัดการนำทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ มาดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน หากไม่มีระบบการบริหาร โรงเรียนก็จะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม ให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ และการบริหารโรงเรียนนี้ ยังเป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโรงเรียนด้วย

ขอบข่ายของการบริหารโรงเรียน

ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ขอบข่ายของการบริหารโรงเรียนจึงกว้างขวางมากมายหลายประการ แต่ก็มีนักการศึกษาหลายท่านได้จัดหมวดหมู่การบริหารโรงเรียนออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

หวน พินธุพันธ์ กล่าวว่า การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมนั้นมีงานมากมายหลายอย่าง เช่น งานการสอน งานประเมินผลการสอน งานทำแผนการสอน งานจัดหาบุคคลมาทำการสอน งานแนะแนวนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงิน งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและงานบริการนักเรียน ฯลฯ (หวน พินธุพันธ์. 2528 : 37)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ กล่าวว่าในโรงเรียนควรแบ่งเป็นฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของงาน ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผล ฝ่ายธุรการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณ บุคลากร การเงิน พัสดุ และทะเบียนนักเรียน ฝ่ายปกครองรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสภานักเรียนและงานแนะแนว ฝ่ายบริการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานห้องสมุด งานโสตทัศนศึกษา งานกิจกรรมต่าง ๆ และงานพยาบาล(สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529 : 106)

วีรชัย ไชคไพบูลย์ แบ่งขอบข่ายงานของโรงเรียนออกเป็นด้านใหญ่ ๆ ได้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการ ได้แก่ งานจัดการเรียนการสอน การกำหนดหลักสูตร แผนการเรียน แบบเรียน การวัดผล การจัดครูเข้าสอน ฯลฯ

2. ด้านกิจการนักเรียน ได้แก่งาน สนับสนุนการสอน การให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียน

3. ด้านธุรการ ได้แก่ งานการเงิน พัสดุ สารบรรณ อาคารสถานที่ และยานพาหนะ ฯลฯ (วีรชัย ไชคไพบูลย์. 2529 : 10 - 11)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกล่าวว่า งานการบริหารโรงเรียนมีหลายงาน แต่จะครอบคลุมงาน 6 งานด้วยกัน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน

กับชุมชน ในบรรดางานการบริหารทั้ง 6 งานนั้นงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ส่วนงานอื่นเป็นงานเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 2 - 3)

จรุญ มุ่งการนา แบ่งการบริหารโรงเรียนได้ 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ เป็นงานหลักเป็นหัวใจของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องบริหารโดยยึดเป้าหมาย คือ คุณภาพการศึกษาของนักเรียน

2. งานบุคลากร เป็นงานที่เกี่ยวกับครู นักเรียน คนงาน และภารโรง

3. งานกิจการนักเรียน เป็นงานให้บริการด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย

4. งานธุรการและการเงิน ได้แก่ งานสารบรรณ พัสดุ ครุภัณฑ์

5. งานอาคารสถานที่ ได้แก่ งานอาคารสถานที่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

6. งานความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นงานที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน (จรุญ มุ่งการนา. 2535 : 18)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งการบริหารโรงเรียนออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. งานวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องหลักสูตร การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การเตรียมการสอน สื่อการเรียน วิธีสอน การนิเทศ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

2. งานบุคคลได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้บุคลากรในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครู และคนงานภารโรง ได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างขวัญและกำลังใจ ช่วยเหลือแนะนำให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ฯลฯ

3. งานกิจการนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ซึ่งได้แก่ การสำรวจจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียน การเกณฑ์นักเรียนเข้าเรียน การยกเว้นเด็กเข้าเรียน การปฐมนิเทศ การบริการด้านสุขภาพอนามัย โครงการอาหารกลางวัน การแนะแนว เป็นต้น

4. งานธุรการ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานสถิติและข้อมูล งานทะเบียน การจัดตั้งงบประมาณ การจัดซื้อและการจ้าง

5. งานอาคารสถานที่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผน ความต้องการอาคารเรียน อาคารประกอบ การตกแต่งสถานที่ การดูแลรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ บริเวณโรงเรียน ตลอดจนการดูแลรักษา ซ่อมแซมครุภัณฑ์ของโรงเรียน

6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบถึงกิจกรรมของโรงเรียนให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ตลอดจนถึงกิจกรรมที่โรงเรียนจะสามารถช่วยเหลือชุมชนได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2535 : 28 - 29)

ชูศรี สนิทประชากร แบ่งงานในโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านธุรการ
3. ด้านกิจกรรมนักเรียน

(ชูศรี สนิทประชากร. 2536 : 169)

Kimbrough และ Nunnery แบ่งงานบริหารโรงเรียนไว้ 8 ประการ คือ

1. งานพัฒนาโรงเรียน
2. งานบริหารหลักสูตรและการสอน
3. งานบริหารเศรษฐกิจการศึกษา
4. งานธุรการ
5. งานบริหารบุคลากร
6. งานกิจการนักเรียน
7. งานสร้างภาวะผู้นำในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
8. งานประเมินผลและการวิจัย

(Kimbrough and Nunnery. 1976 : 165 - 168)

สรุปขอบข่ายการบริหารโรงเรียน สามารถแบ่งเป็นด้านใหญ่ ๆ ได้ 6 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

2. ด้านการบริหารงานบุคลากร

3. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน

4. ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

5. ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่

6. ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในแต่ละด้านนั้นก็ได้จัดแบ่งขอบข่ายของงานออกไปต่าง ๆ กัน ตามแนวคิดของนักการศึกษา หรือตามความเหมาะสมของโรงเรียนในแต่ละระดับ แต่ละสังกัด ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานเกี่ยวกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด นักการศึกษาได้แบ่งขอบเขตของงานวิชาการไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

สุรพันธ์ ยันต์ทอง กล่าวว่า งานวิชาการในโรงเรียนนั้นเป็นงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หลักสูตร และแบบข้อสอบ (สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 144)

หวน พินธุพันธ์ เห็นว่า งานวิชาการครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน ตารางสอน สื่อการสอน ห้องสมุด และการประเมินผลการศึกษา (หวน พินธุพันธ์. 2528 : 45)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ เห็นว่า งานวิชาการประกอบด้วย การวางแผน ดำเนินงาน ติดตามผล ควบคุม ดูแลการเรียนการสอน จัดโปรแกรมการเรียน วัดผลการศึกษา จัดคู่มือประกอบการเรียนการสอน จัดทำตารางสอน ศึกษาหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา งานวิเคราะห์วิจัยและประเมินผลงาน รวบรวมข้อมูลและจัดทำสถิติต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เผยแพร่เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษา งานนิเทศและพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529 : 29)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. งานการเรียนการสอน

3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

4. งานวัดและประเมินผล

5. งานห้องสมุด

6. งานนิเทศการศึกษา

7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน

8. งานส่งเสริมการสอน

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 16 - 17)

ชูศรี สินทประชากร แบ่งงานวิชาการ ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับตัวครู และ ส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดสอน

ก. ส่วนที่เกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ การหาครูที่ดีมาสอน การจัดแบ่งหน้าที่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การสร้างน้ำใจในการทำงานให้คณะครู การส่งเสริมให้ครูมีความสามารถยิ่งขึ้น การพิจารณาความดีความชอบ การประชุมครู การปกครองครู และ การนิเทศการสอน

ข. เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดสอน ได้แก่การจัดเนื้อหาของหลักสูตร การแบ่งและการทำแผนการสอน การจัดตารางสอน การเลือกหาแบบเรียน การจัดห้องสมุด การวัดและประเมินผล (ชูศรี สินทประชากร. 2533 : 172)

Miller ได้กล่าวถึง งานวิชาการว่าประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การจัดโปรแกรมการเรียน

2. การปฏิบัติตามโปรแกรม

3. การติดตามการเรียนการสอน

4. การจัดบริการการสอน

(Miller. 1965 : 175)

สรุปด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนนั้นมีขอบข่ายงานที่ผู้บริหารจะต้องเข้าใจและปฏิบัติให้ครอบคลุม จำนวน 10 งาน คือ

1. งานด้านหลักสูตร

2. งานการเรียนการสอน

3. งานวัสดุประกอบหลักสูตร

4. งานจัดหาสื่อการสอน

5. งานวัดและประเมินผล

6. งานนิเทศการศึกษา

7. งานด้านวางแผน

8. งานส่งเสริมการสอน

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

10. งานห้องสมุด

2. <u>ด้านการบริหารงานบุคลากร</u>

ขอบข่ายการบริหารงานบุคลากร มีนักการศึกษาหลายท่านจัดไว้ดังต่อไปนี้ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ แบ่งไว้ 14 ประการย่อย ๆ ได้แก่

1. การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน

2. จัดปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ในเรื่องภาวะสิ่งแวดล้อมระเบียบข้อบังคับขององค์การ สิทธิต่าง ๆ และสิทธิพิเศษ

3. การฝึกงาน

4. การสร้างภาวะผู้นำแบบตัวต่อตัว

5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

6. ให้คำแนะนำ (Coach) และแก้ไขข้อบกพร่อง

7. ให้คำปรึกษาหารือ (Counsel)

8. ให้คำสนับสนุนในการขึ้นเงินเดือน เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งสับเปลี่ยนโยกย้าย พักงาน ปลดออก ให้ออก ไล่ออก

9. ใช้และรักษาระเบียบข้อบังคับและวินัยในการปฏิบัติงาน

10. จัดการเรื่องคำร้องทุกข์และขจัดข้อขัดแย้งให้สงบ

11. ตีความหมายและสื่อสารนโยบายทางการบริหารและคำสั่งอำนวยการให้บุคลากรทราบ

12. ตีความหมายและสื่อสาร คำแนะนำ คำวิพากษ์วิจารณ์ ให้ผู้บริหารเบื้องบนทราบ

13. กระตุ้น จูงใจ และให้รางวัลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อเขาปฏิบัติงาน และมีความประพฤติดี

14. กำจัดสิ่งที่เป็นอันตรายและประกันความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

และได้สรุปเป็นหลักใหญ่ ๆ ไว้ 4 ประการ คือ

1. การคัดเลือกและสรรหาบุคลากร

2. การบำรุงรักษาบุคลากร

3. การพัฒนาบุคลากร

4. การให้บุคลากรพ้นจากงาน

(นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525 : 19 - 20)

สุรพันธ์ ยันต์ทอง กล่าวว่าขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลที่สำคัญ มี 4 ลักษณะ คือ

1. การให้ได้มาซึ่งบุคคล หมายถึง การเลือกสรรหา การคัดเลือกให้ได้บุคคลที่เหมาะสมมาทำงานในองค์การ

2. การบำรุงรักษาบุคคล หมายถึง การบำรุงรักษาบุคคลในองค์การ ให้เขาอยู่กับเราให้นานที่สุด

3. การพัฒนาบุคคล บุคคลที่มาอยู่ในหน่วยงานนั้น อาจจะยังไม่มีความรู้ในบางเรื่อง หรืออาจจะมีความรู้บางอย่างล้าสมัย จึงต้องมีการพัฒนาบุคคลตลอดเวลา นับตั้งแต่วันแรกที่รับบุคคลเข้ามาทำงาน จนกระทั่งเขาออกไป

4. การให้บุคคลพ้นจากงาน เมื่อเราสรรหาบุคคล บำรุงรักษาและพัฒนาบุคคลแล้วยังต้องให้บุคคลพ้นจากงานด้วย

(สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 86)

หวน พินธุพันธ์ กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดความต้องการด้านบุคลากร เป็นกิจกรรมหลักขั้นต้นของการบริหารงานบุคคลที่จะต้องทำแผน กำหนดความต้องการบุคลากรของหน่วยงานเป็นระยะ ๆ ไว้ล่วงหน้า

2. การตอบสนองความต้องการด้านบุคลากร เมื่อกำหนดความต้องการบุคลากรเป็นกรอบอัตรากำลังไว้แล้ว การบริหารงานบุคคลจะต้องทำหน้าที่เสาะแสวงหาบุคลากรตามที่ต้องการ โดยการสรรหาบรรจุแต่งตั้ง และเตรียมบุคลากรใหม่เข้าสู่หน่วยงาน

3. การธำรงรักษาและพัฒนาบุคลากรและบริการ การที่บุคลากรของหน่วยงานจะปฏิบัติงานได้ดีมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับการบำรุงรักษา และพัฒนาอยู่เสมอ ซึ่งอาจจะทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยการศึกษาอบรม การดูงาน และการเข้าร่วมประชุมสัมมนาต่าง ๆ เป็นต้น (หวน พินธุพันธ์. 2528 : 77)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ กล่าวว่า งานบริหารงานบุคคลประกอบด้วย การวางแผน ดำเนินการติดตามผล ควบคุมดูแล และปกครองบังคับบัญชา (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529 : 30)

ปกรณ์ ศรีดอนไผ่ แบ่งขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลที่สำคัญออกได้ 4 ขอบข่าย คือ

1. การให้ได้มาซึ่งบุคคล หมายถึงการจัดเลือก การสรรหาให้ได้บุคคลที่เหมาะสมเข้ามาทำงาน

2. การบำรุงรักษาบุคคล หมายถึง การบำรุงรักษาบุคคลภายในองค์การให้เขาอยู่กับเรานานที่สุด

3. การพัฒนาบุคคล โดยส่งไปฝึกอบรม ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

4. การให้พ้นจากงาน ขอบข่ายนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องวินัย การไอน การย้าย และบำเหน็จบำนาญ (ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. 2530 : 107)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ ซึ่งรับนโยบายมาจากหน่วยงานรับผิดชอบการประถมศึกษาระดับสูงขึ้นไป ภารกิจงานบุคลากรบางอย่าง เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การคัดเลือกบุคลากร ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นในระดับอำเภอและจังหวัดแล้ว ดังนั้น งานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา จึงเน้นหนักเฉพาะภารกิจต่อไปนี้

1. การกำหนดความต้องการบุคลากร

2. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน

3. การควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศบุคลากร

4. การพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากร

5. การประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 4)

Beach ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคลากร ได้ดังนี้

1. คัดเลือกคนเข้าทำงาน

2. การปฐมนิเทศ

3. การฝึกอบรม

4. สร้างภาวะผู้นำในตัวบุคลากร

5. ประเมินผลการปฏิบัติงาน

6. ฝึกงาน

7. ให้คำแนะนำ

8. เสนอแนะการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และการโอนย้าย

9. ดูแลให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

10. ชี้แจงนโยบาย

11. สร้างแรงจูงใจ

12. จัดสวัสดิการ

(Beach. 1965 : 211 - 215)

สรุป ขอบข่ายด้านการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน จะมีลักษณะคล้ายภารกิจการบริหารงานบุคลากร ตามแนวที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ คือ การกำหนดความต้องการบุคลากร การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศ การพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากร และการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร

3. <u>ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน</u>

การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนในส่วนที่ไม่ใช่การสอนในห้องเรียน เริ่มตั้งแต่ก่อนที่เด็กจะเข้าโรงเรียน จนกระทั่งเด็กจบออกจากโรงเรียนไปแล้ว ซึ่งพอจะสรุปให้เห็นได้ดังนี้

1. การทำสำมะโนนักเรียน
2. การรับเด็กเข้าเรียน
3. การลงทะเบียนเรียน
4. การแบ่งกลุ่มแบ่งชั้นเรียน
5. การปฐมนิเทศ
6. การให้ทุนการศึกษา
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดบริการและสวัสดิการต่าง ๆ
   - 8.1 อาหารกลางวัน
   - 8.2 บริการสุขภาพอนามัย
   - 8.3 บริการหอพัก
   - 8.4 บริการให้คำปรึกษาหารือหรือแนะแนว
   - 8.5 บริการให้ทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ
   - 8.6 บริการสอนซ่อมเสริม
9. การรักษาวินัยและความประพฤติของนักเรียน
10. การทำระเบียนสะสม
11. การวิจัย ประเมินผล และติดตามผล เมื่อเด็กจบไปแล้ว

(นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525 : 37)

หวน พินธุพันธ์ กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนครอบคลุมการจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การปกครองนักเรียนและวินัยในโรงเรียน และการจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน (หวน พินธุพันธ์. 2528 : 100)

วีรชัย ไชคไพบูลย์ กล่าวว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนในประเทศไทย แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ งานกิจการนักเรียนที่เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ หรือนโยบายของรัฐ อีกลักษณะหนึ่งคือ การจัดบริการต่าง ๆ เท่าที่โรงเรียนและผู้บริหารจะพึงจัดให้ได้ตามกำลังความสามารถ (วีรชัย ไชคไพบูลย์. 2529 : 19)

ประกร ศรีดอนไผ่ แบ่งขอบเขตการบริหารงานกิจการนักเรียนออกได้ 4 ประการคือ

1. บริการด้านสวัสดิการนักเรียน

2. บริการด้านการควบคุม

3. บริการด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร

4. บริการด้านการสอน

(ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. 2530 : 130)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปขอบข่ายของการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่นทำเขตบริการ ทำสำมะโนนักเรียน เกณฑ์นักเรียนเข้าเรียนและแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน เป็นต้น

2. กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน เช่น การบริการสุขภาพ การจัดอาหารกลางวัน บริการแนะแนว และช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลน เป็นต้น

3. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน เช่น กิจกรรมประชาธิปไตย กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน กิจกรรมสหกรณ์ การจัดทัศนศึกษา การกีฬา และกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า เช่น การติดตามผลนักเรียน การตั้งสมาคมศิษย์เก่า และการสรรหาและยกย่องคนดีประจำท้องถิ่น

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 22 - 23)

ชูศรี สนิทประชากร กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ กิจารรมที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดความเจริญด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น เช่น ชุมนุมต่าง ๆ กีฬา ดนตรี และภาษา เป็นต้น (ชูศรี สนิทประชากร. 2536 : 184)

ไอวาร์ด (Ovard) ได้เสนอภารกิจที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนไว้ 4 ประการ คือ

1. ด้านบริการนักเรียน ได้แก่ การปฐมนิเทศ การรับสมัครเข้าเรียน บัญชีและระเบียน การประเมินผล

2. บริการเกี่ยวกับการแนะนำและแนะแนว

3. กิจกรรมนักเรียน

4. วินัยและการควบคุมดูแลความประพฤตินักเรียน

(Ovard. 1966 : 243)

สรุป ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนมีขอบข่ายครอบคลุมงาน 3 ด้าน คือ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายของทางราชการ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้แก่นักเรียนและกิจกรรมที่โรงเรียนส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน

4. <u>ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน</u>

งานธุรการและการเงินเป็นอีกงานหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพราะเป็นเครื่องบ่งถึงความสามารถในด้านการบริหารงาน เป็นการสร้างความเชื่อถือไว้วางใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งยังสร้างชื่อเสียงให้เกิดแก่โรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนด้วย

งานธุรการและการเงินของโรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

1. งานสารบรรณ ได้แก่ การรับ-ส่ง หนังสือ โต้ตอบหนังสือ และการรักษาหนังสือราชการ

2. งานการเงิน ได้แก่ การรับ-จ่ายเงิน การบัญชี วัสดุ และครุภัณฑ์

3. การจัดงบประมาณประจำปี ได้แก่ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเงิน งบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ

4. งานควบคุมวัสดุครุภัณฑ์ ได้แก่ การเบิก-จ่าย ครุภัณฑ์ การลงบัญชีครุภัณฑ์ การตีตราครุภัณฑ์ และการควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5. งานทะเบียนนักเรียน ได้แก่การจัดทำทะเบียนนักเรียน การออกใบรับรองและใบสุทธิ

6. งานดูแลรักษาอาคารสถานที่ และควบคุมดูแลคนงานภารโรง ได้แก่ การดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม ใช้การได้ดีอยู่เสมอ และควบคุมดูแลคนงานภารโรง

7. งานการประชาสัมพันธ์ เป็นงานสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้แก่ การเผยแพร่ข่าวคราวและผลงานของโรงเรียนตลอดจนการติดต่อกับผู้ปกครอง เป็นต้น (สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 164 - 165)

194555

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ เรียกงานด้านนี้ว่าการบริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน การให้บริการและแบ่งขอบข่ายของงาน ดังนี้

งานธุรการโรงเรียน ได้แก่

1. การจัดการโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดการเรียนการสอน และการทำงานของครู

2. งานที่เกี่ยวกับกิจการนักเรียน ได้แก่ บริการข่าวสาร เวลามาเรียนของนักเรียน รายงานผู้ปกครองถึงระเบียบวินัยของโรงเรียน

3. งานที่เกี่ยวกับครู คนงาน ภารโรงต่าง ๆ

4. งานที่เกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์การสอน

5. กิจกรรมต่าง ๆ

6. งานสารบรรณที่เกี่ยวกับหนังสือ งานงบประมาณ การเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ

7. การทำสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารโรงเรียน ได้แก่ วารสาร ประกาศ ทะเบียนครู สมุดลงเวลา บัญชีจำนวนนักเรียน หลักฐานต่าง ๆ ของโรงเรียน (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525 : 36)

หวน พินธุพันธ์ กล่าวว่าการบริหารงานธุรการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริการหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียนซึ่งครอบคลุมงานด้านสารบรรณ งานการเงิน งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานบุคคลและงานบริการทั่ว ๆ ไป

งานสารบรรณเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสารเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย

งานการเงิน เป็นงานเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงินและอื่น ๆ

งานพัสดุ เป็นงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดหา การเก็บรักษา การบริการ การจำหน่าย และการซ่อมแซมพัสดุให้มีลักษณะใช้ได้ดีอยู่เสมอ

งานอาคารสถานที่ เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัด และการดูแลรักษาอาคารที่ใช้ทำการเรียนการสอน อาคารประกอบอื่น ๆ รวมทั้งบริเวณโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมด้วย (หวน พินธุพันธ์. 2528 : 73)

Bent เห็นว่าการบริหารงานธุรการโรงเรียน จะประกอบด้วย การบริหารงานธุรการ การเงิน และอาคารสถานที่ (Bent. 1963 : 320)

สรุป ด้านการบริหารงานธุรการและการเงินในโรงเรียนมีขอบข่ายงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

1. งานสารบรรณ
2. งานทะเบียน
3. การจัดทำรายงาน
4. การรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่
5. การประชาสัมพันธ์
6. งานงบประมาณ
7. งานพัสดุ
8. งานการเงินและบัญชี

5. ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ มีความสำคัญในฐานะที่ให้ความสะอาดและส่งเสริมการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญและใช้เวลาเพื่อการบริหารงาน ด้านนี้ให้เหมาะสม ขอบข่ายของงานด้านอาคารสถานที่ มีนักการศึกษาหลายท่านแบ่งไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

สุรพันธ์ ยันต์ทอง แบ่งขอบข่ายงานอาคารสถานที่ออกได้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านอาคารเรียน
2. ด้านห้องเรียน
3. ด้านอาคารประกอบและห้องพิเศษ
4. ด้านบริเวณโรงเรียน

(สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 283 - 284)

ปกรณ์ ศรีดอนไผ่ กล่าวว่า การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับอาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรียนให้เกิดคุณค่าทางการศึกษาให้มากที่สุด และจำแนกงานอาคารสถานที่ ออกเป็น 4 ด้าน คือ

สุภรณ์ ประดับแก้ว เรียกงานด้านนี้ว่า การบริหารงานธุรการโรงเรียน และจำแนกขอบข่ายของงานออกได้ ดังนี้

1. งานสารบรรณ
2. งานธุรการที่เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานต่าง ๆ
3. งานด้านการปกครองดูแล
4. การจัดอาคาร บริเวณและสำนักงาน
5. การประสานงาน
6. การประชาสัมพันธ์
7. งานด้านกิจกรรมและบริการต่าง ๆ
8. งานพิธีการต่าง ๆ
9. งานการเงิน การบัญชี และพัสดุ
10. งานธุรการอื่น ๆ

(สุภรณ์ ประดับแก้ว. 2529 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เรียกงานด้านนี้ว่า การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ โดยได้แบ่งขอบข่ายของงานออกเป็น 2 งาน คือ งานธุรการกับ งานการเงินและพัสดุ

ขอบข่ายของงานธุรการ ประกอบด้วย

1. งานสารบรรณ
2. งานทะเบียนและรายงาน
3. งานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่
4. งานประชาสัมพันธ์

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 2

ขอบข่ายของงานการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย

1. งานงบประมาณ
2. งานพัสดุ
3. งานการเงินและบัญชี

(แหล่งเดิม. หน้า 20)

1. ด้านบริเวณโรงเรียน ได้แก่ การเลือกทำเลที่ตั้ง การกำหนดจำนวนพื้นที่และการตบแต่งบริเวณ

2. ด้านอาคารเรียน ได้แก่ การวางแผนผังก่อสร้างการสำรวจนักเรียนที่จะเข้าเรียนล่วงหน้าทุก 5 ปี การปรับปรุงอาคารเรียน วางระเบียบการใช้อาคารและแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล

3. ด้านห้องเรียน ได้แก่ การจัดตกแต่ง การกำหนดขนาดของห้องเรียน การรักษาความสะอาด และจัดห้องให้สะดวกต่อการปฏิบัติกิจกรรม

4. ด้านอาคารประกอบ ได้แก่ อาคารหอประชุมอาคารฝึกงาน ห้องน้ำ ห้องส้วม เรือนเพาะชำ และบ้านพักข้าราชการ

(ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. 2530 : 123 - 124)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ อาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบบริหารงานอาคารสถานที่ ตามขอบข่าย ดังนี้

1. จัดสร้างอาคารสถานที่ รวมถึงการวางผังบริเวณที่ตั้งอาคาร การควบคุมการก่อสร้าง การตกแต่ง จัดระเบียบ ให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนถึงการรื้อถอนอาคารสถานที่

2. การใช้อาคารสถานที่ อันหมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยให้มากที่สุด

3. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ประดับตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือ เพิ่มเติมเพื่อให้ประโยชน์โดยคุ้มค่าที่สุด

4. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ คือการควบคุมดูแลโดยทั่วไป เป็นการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและแบบแผนของทางราชการ

5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เป็นการดำเนินการประเมินผลการใช้เพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานด้านนี้ให้เหมาะสม

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 3 - 4)

แคมป์เบล และคนอื่น ๆ กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารนักเรียนจำเป็นต้องใช้สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ผู้นำควรจะสนใจในด้านนี้ด้วย ซึ่งขอบข่ายของการบริหารงานอาคารสถานที่มี 3 ประการ คือ

ก. การวางแผนอาคารสถานที่

ข. การพัฒนาและบำรุงรักษาอาคารสถานที่

ค. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยในการเรียนการสอน

(Campbell. 1968 : 137 - 172)

สรุปด้านการบริหารงานอาคารสถานที่มีขอบข่ายงานที่สำคัญ 5 ด้าน เหมือนกับการแบ่งขอบข่ายงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ การจัดสร้างอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

6. <u>ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</u>

โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม จึงต้องคล้อยตามสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป โรงเรียนก็ควรเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ขณะเดียวกันโรงเรียนอาจต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำสังคมอีกด้วย ในฐานะที่มีหน้าที่เตรียมสมาชิกของสังคม คือ เยาวชน หรือแม้กระทั่งผู้ใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์แบบของสังคมอยู่แล้วให้เหมาะสมกับสภาพแห่งความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

โรงเรียนประถมศึกษาต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับชุมชนดังนี้

1. ให้การศึกษาแก่ชุมชน
2. ช่วยปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน
3. ช่วยเผยแพร่แหล่งทรัพยากรในชุมชน
4. สร้างบรรยากาศประชาธิปไตย
5. ให้บริการด้านอาคารสถานที่ ในการจัดกิจกรรมชุมชน
6. เปิดโอกาสให้ประชาชนใช้ห้องสมุด
7. เผยแพร่ข่าวสารการศึกษาแก่ชุมชน
8. ขอรับบริจาคทรัพย์สิ่งของจากชุมชน
9. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

10. พยายามให้ครูออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน

11. เปิดโอกาสให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

12. ให้ประชาชนได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของโรงเรียน

13. มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรในท้องถิ่น

14. พยายามปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน

15. ร่วมงานทางศาสนา หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ ๆ ของท้องถิ่น

(สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 316 - 317)

หวน พินธุพันธ์ แบ่งการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้ 8 ข้อใหญ่ ดังนี้

1. การเชิญผู้ปกครองนักเรียนประชาชนในชุมชนมาโรงเรียน

2. การรายงานเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

3. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือชุมชน

4. โรงเรียนขอความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากชุมชน

5. บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของโรงเรียนแก่ชุมชน

6. การใช้ทรัพยากรในชุมชน

7. การออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองนักเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

8. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

(หวน พินธุพันธ์. 2528 : 104 - 109)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแบ่งขอบข่ายงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนครอบคลุมงาน 5 ด้าน ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์

2. การให้บริการแก่ชุมชน

3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน

4. การให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 28)

Stoops ให้ขอบข่ายของการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. ต้องรับและให้ข่าวแก่ชุมชน
2. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน
3. ทำให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียน
4. สร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง
5. ให้ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจแก่ชุมชน

(Stoops. 1961 : 126)

สรุป ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ ทั้งโรงเรียนและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเกี่ยวพันธ์อยู่กับการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับความร่วมมือ การสนับสนุน และความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ โดยทั่วไปแล้วงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะมีขอบข่ายคล้ายกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแบ่งไว้ คือ การประชาสัมพันธ์ การให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การเชิญชุมชนมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ไมตรีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

<u>หลักการบริหารการศึกษา</u>

ในการบริหารการศึกษานั้น จะต้องมีหลักในการบริหารงานที่ดีและเหมาะสม องค์การหรือหน่วยงานจึงจะมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์การ ซึ่งหลักการบริหารที่ดีนั้น ได้มีนักการศึกษาคิดค้นไว้มากมายหลายท่าน เช่น

สุรพันธ์ ยันต์ทอง กล่าวว่า หลักการบริหารการศึกษา จะต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ อย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. การจัดองค์การ
2. การมอบอำนาจและการสั่งการ
3. การควบคุมและติดตามผลงาน
4. การประสานงาน

5. การจัดทำงบประมาณการศึกษา

6. การวางแผนและโครงการ

7. การประเมินผลงาน

(สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 5 - 6)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพว่า ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องบริหารโดยยึดเป้าหมาย คือ คุณภาพการศึกษาของนักเรียน และงานวิชาการเป็นหลัก ซึ่งจะต้องมีการวางแผน การดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ การนิเทศติดตาม ควบคุม กำกับและประเมินผลแผนทุกขั้นตอน อย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นผู้นำ และรู้จักใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 5)

ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์ กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษา จะต้องยึดหลักดังนี้

1. ในการบริหารการศึกษา จะต้องมีการระบุหรือกำหนดความมุ่งหมายที่แน่นอนลงไป และแจ้งให้ทราบโดยทั่วกันเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติ

2. ควรจัดแบ่งงานเป็นฝ่าย, งาน และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบเฉพาะเรื่อง ๆ ไป ตามความเหมาะสม

3. กำหนดให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งงานเป็นขั้นตอนและสัมพันธ์กันทั้งระบบ

4. ให้ฝ่ายธุรการเป็นที่อำนวยการทำงาน เป็นแหล่งกลางที่บุคลากรจะมารับบริการได้

5. สถานศึกษาหรือโรงเรียนควรเตรียมการเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

6. มีการจัดทำโครงการศึกษา โครงการสอนหรือแผนการสอน

7. การจัดการเรียนการสอน ควรใช้คนที่มีความสามารถเฉพาะ

8. มีการวางแผนการศึกษา หรือแผนการทำงานเป็นระยะ ๆ ไป

9. ต้องติดตามงาน โดยการนิเทศอย่างเป็นระบบ

10. จัดให้บุคคลได้รับการพิจารณาความดีความชอบ ปูนบำเหน็จตามความเหมาะสมและเป็นธรรม

(ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. 2536 : 259 - 260)

เกรกก์ (Gregg) ได้พยายามประมวลการบริหารและสรุปออกมาได้เป็น 7 ประการ ดังนี้

1. Decision-making (การวินิจฉัยสั่งการ)

2. Planning (การวางแผน)

3. Organizing (การจัดองค์การ)

4. Communication (การติดต่อสื่อสาร)

5. Influencing (การใช้อิทธิพลกระตุ้นให้คนทำงาน)

6. Co-ordinating (การประสานงาน)

7. Evaluating (การประเมินผลงาน)

(Gregg. 1957 : 274)

กูลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick) ได้เสนอแนวคิดในการบริหารงานไว้ 7 ขั้น ซึ่งนำมาเขียนในชื่อย่อว่า POSDCoRB ได้แก่

1. Planning (การวางแผน) หมายถึง การวางแนววิธีการปฏิบัติงาน และกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอน

2. Organizing (การจัดองค์การ) หมายถึง การจัดโครงสร้างของการบริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง

3. Staffing (การจัดคนเข้าทำงาน) หมายถึง การบริหารงานบุคคล ตั้งแต่การแสวงหาจนถึงการให้พ้นจากงาน

4. Directing (การวินิจฉัยสั่งการ) หมายถึง การสั่งการของผู้บริหารรวมถึงการควบคุม กำกับ และนิเทศงานของผู้บริหารด้วย

5. Coordinating (การประสานงาน) หมายถึง การสร้างสื่อสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ไม่ทำงานซ้ำซ้อนกัน

6. Reporting (การเสนอรายงาน) หมายถึง การเสนอผลการปฏิบัติงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง

7. Budgetting (การงบประมาณ) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน การใช้จ่าย การควบคุมและตรวจสอบบัญชี

(Gulick and Urwick. 1973 : 6)

สรุป การบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น จะต้องอาศัยหลักการบริหารที่เหมาะสมกับองค์การหรือสถานศึกษาซึ่งจะใช้หลักการบริหารแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาวการณ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่ในองค์การหรือสถานศึกษา

<u>โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ</u>

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2523 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2523 มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ให้แก่เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแบ่งได้ 4 ระดับ คือ ระดับชาติมีเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชา ระดับจังหวัด ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชา ระดับอำเภอและกิ่งอำเภอ มีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา ระดับโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บังคับบัญชา สำหรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการดูได้จากแผนภูมิหน้าถัดไป (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 24 - 26)

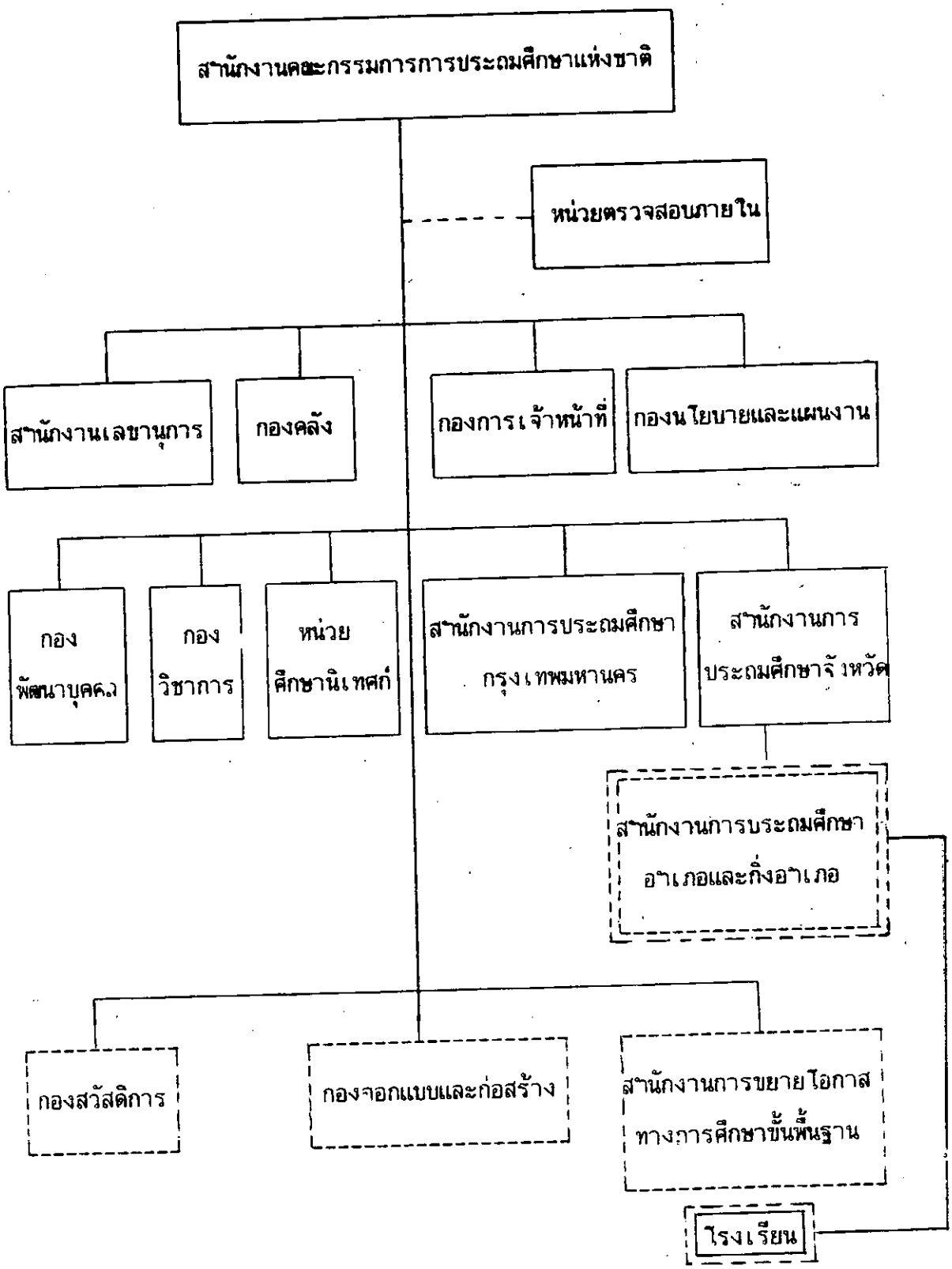

กองตามพระราชกฤษฎีกา หน่วยงานเทียบเท่ากอง แผนก ฝ่าย

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

รัฐบาลได้แถลงนโยบายด้านการศึกษาต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2531 ว่า "จะเร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่กันไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับ และการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม และวินัยของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษ" ในระยะแรกคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการการขยายการศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาในวิธีไม่บังคับ และยึดหลักการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล กำหนดสาระการเรียนเป็น 3 ส่วน คือ วิชาการ วิชาชีพ และสมรรถภาพพื้นฐาน และให้ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน มาใช้ในการดำเนินการ โดยการจัดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ในระบบโรงเรียนนั้นให้กรมสามัญศึกษาเป็นแกนดำเนินการตามรูปแบบที่ดำเนินการอยู่แล้ว ให้ขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น โดยกรมต่าง ๆ ที่มีสถานศึกษาให้ความร่วมมือ ส่วนนอกระบบโรงเรียนนั้นให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแกนดำเนินการประสานงานกับกรมอื่น ๆ ช่วยดำเนินการ ให้กรมวิชาการพิจารณาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นด้วย แต่การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวข้างต้นมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรร่วมกันของหน่วยงานอันเนื่องมาจากระบบระเบียบการดำเนินงานของราชการ งบประมาณไม่เพียงพอ ประชาชนไม่สนับสนุนให้บุตรหลานศึกษาต่อเนื้อหาสาระของการเรียนไม่ตอบสนองความจำเป็นและความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 3 - 8) ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการขยายการศึกษาภาคบังคับ ให้เยาวชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี แต่ในการดำเนินการจะต้องแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 และพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการแก้ไขนั้น เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม จึงได้กำหนดให้มีโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้น ในปีการศึกษา 2533 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 12)

จากการประเมินผลการดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่าเป็นการดำเนินงานที่ช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้

สูงขึ้น ประชาชนสนับสนุนและเรียกร้องให้เปิดโรงเรียนเพิ่มขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนในสังกัดเพิ่มขึ้นอีก 1,150 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2534 และมีนโยบายที่จะเปิดเพิ่มขึ้นอีกปีละ 1,000 โรงเรียน จนครบ 4,200 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2537 และเปลี่ยนชื่อโครงการใหม่เป็น "โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 9 - 11)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ได้เข้าร่วมโครงการนี้ตั้งแต่เริ่มโครงการทั้งสิ้น จำนวน 258 โรงเรียน ตั้งอยู่ในท้องที่ต่าง ๆ ทั้ง 7 จังหวัด คือ ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

อารักษ์ พันธถาวร ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสาขาวิชาที่เรียน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และสถานที่พักอาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติการบริหารโรงเรียนในระดับมาก ในหมวดการบริหารโรงเรียน ส่วนหมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หมวดการเรียนการสอน และหมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสาขาวิชาที่เรียน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และสถานที่พักอาศัยต่างกัน มีปัญหาในการบริหารโรงเรียนในหมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หมวดการบริหารโรงเรียน หมวดการเรียนการสอน และหมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

3. เมื่อเปรียบเทียบพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสาขาวิชาที่เรียนและสถานที่พักอาศัยต่างกันมีการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติในหมวดการบริหารโรงเรียน

และหมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เมื่อเปรียบเทียบพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีสาขาวิชาที่เรียนและสถานที่พักอาศัยต่างกัน มีปัญหาการบริหารโรงเรียนในหมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน และหมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (อารักษ์ พัฒนถาวร. 2529 : 224 - 225)

ประเสริฐ บุญท้าว ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการในโรงเรียนนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมให้กับผู้สอน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย การบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมแนะแนวค่อนข้างน้อย นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเองค่อนข้างน้อย ปัญหาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดวิชาเลือก การเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียน (ประเสริฐ บุญท้าว. 2533 : บทคัดย่อ)

ณรงค์ ณ ลำพูน ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อการขยายการศึกษาเป็น 9 ปี โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน จำนวน 281 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการขยายการศึกษาเป็น 9 ปี เกี่ยวกับงานวิชาการว่าควรขยายการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี โดยใช้หลักสูตร ม.1 - ม.3 อยู่ในระดับมาก งานด้านบุคลากรว่าควรจัดให้มีการฝึกอบรมดูงานเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาหลักสูตรแบบเรียน วิธีสอนให้มากที่สุด ด้านอาคารสถานที่ยังไม่สามารถจะหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ได้ (ณรงค์ ณ ลำพูน. 2534 : บทคัดย่อ)

กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการนี้ที่มีความพร้อมในการเปิดสอนในแต่ละภาครวม 9 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ใช้การสัมภาษณ์ ในช่วงวันที่ 11 - 16 พฤศจิกายน 2533 ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านอาคารสถานที่ มีเพียงพอ เนื่องจากเปิดสอนมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพียงห้องเดียวสำหรับปีการศึกษาต่อไป ซึ่งจะต้องเปิดรับนักเรียนเพิ่มขึ้นนั้น อาคารสถานที่อาจไม่เพียงพอทางโรงเรียนจะต้องเตรียมการให้พร้อม สำหรับโต๊ะเก้าอี้ของบางโรงเรียนซึ่งขนาดเล็ก ไม่เหมาะสมกับเด็กชั้นมัธยมศึกษา

2. ด้านบุคลากร ด้านผู้บริหารนั้นทุกโรงมีความกระตือรือร้นและให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้วยดี

ด้านครูผู้สอนได้คัดเลือกจากครูที่สอนชั้นประถมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนนั้น บางโรงเรียนมีครูไม่เพียงพอตามวิชาที่ต้องการ ได้ขอครูที่สอนชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนอื่นมาช่วยสอน นอกจากนี้ครูที่สอนชั้น ม.1 โดยส่วนใหญ่ ยังสอนทั้งชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ ทำให้ครูดังกล่าวมีภาระการสอนที่ค่อนข้างมาก

ด้านวุฒิครูนั้น ส่วนใหญ่วุฒิปริญญาตรี ในด้านการสอนบางคนสอนไม่ตรงตามคุณวุฒิเนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ

ด้านประสบการณ์ในการสอนนั้น ครูส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาจึงต้องอาศัยคู่มือครู ขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ ครูมีความตั้งใจในการทำงานมาก แม้ว่าในระยะแรกจะมีความวิตกกังวลแต่เมื่อได้รับคำแนะนำ และได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น แต่ครูก็ยังต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มเติม

3. ด้านอุปกรณ์การสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์วิทยาศาสตร์) ขาดสื่อการสอนและหนังสือสำหรับให้นักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้า (กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 17 - 24)

ประพันธ์ ศรีสุข ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า

1. ครูระดับประถมศึกษามีปัญหาด้านคุณลักษณะของครู ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูระดับประถมศึกษามีความต้องการในด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการด้านคุณลักษณะของครู และด้านบรรยากาศการเรียนการสอน เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ประพันธ์ ศรีสุข. 2535 : บทคัดย่อ)

ฉ่ำ ชัยศรี ได้ศึกษาทัศนะของครูและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนโครงการนำร่องที่มีต่อการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในเขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนในโครงการนำร่อง ในเขตการศึกษา 4 เห็นว่าโรงเรียนในโครงการนำร่อง มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ผู้ปกครองนักเรียนในโครงการนำร่อง เห็นด้วยกับการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการศึกษาของบุตรในระดับมัธยมศึกษา

3. ครู เห็นว่าโรงเรียนในโครงการนำร่อง ในเขตการศึกษา 4 ยังมีข้อควรปรับปรุงอีกมากทั้ง 4 ด้าน คือ งานบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานกิจการนักเรียน และเห็นว่าโรงเรียนในโครงการขาดแคลนบุคลากรที่จะทำการสอนรายวิชา วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงาน ห้องเรียนพิเศษ ห้องกิจกรรม และงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ครูอาจารย์ยังได้เสนอแนะให้รัฐจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานให้แก่โรงเรียนในโครงการนำร่องเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ฉ่ำ ชัยศรี. 2535 : บทคัดย่อ)

วีรพล วงศ์นันตา ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาสามัญและครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการและการเงิน พัสดุ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (วีรพล วงศ์นันตา. 2535 : 165 - 177)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีอาคารไม่เพียงพอ วัสดุครุภัณฑ์บางประเภทไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากร บางคนสอนไม่ตรงตามสาขาที่เรียนมา งบประมาณไม่เพียงพอและล่าช้า การประชาสัมพันธ์ทำได้ไม่ครอบคลุม ขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ปกครองยากจนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อและต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 9)

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6 ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตการศึกษา 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน 105 คน ครู 105 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,100 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,080 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,080 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์กับชุมชน ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในเรื่อง ครูที่มีความรู้เฉพาะสาขาวิชา สื่อการเรียนการสอน อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการเฉพาะ เอกสารประกอบการสอนตลอดจนวัสดุครุภัณฑ์

3. นักเรียนชั้น ป.6 ต้องการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ จุดประสงค์ในการเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปและเข้าเรียนมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 24.80) และเพื่อทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ 23.80) ส่วนผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.6 ต้องการให้บุตรทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ 19.40) เพื่อเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นและเข้ามหาวิทยาลัย (ร้อยละ 19.20) เรียนต่ออาชีวศึกษา (ร้อยละ 17.90) เพื่อประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 15.50) และยังไม่ทราบร้อยละ (15.20)

4. นักเรียนชั้น ม.1 ส่วนใหญ่ต้องการออกไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ 35) ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรจบออกไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (ร้อยละ 31.20)

5. ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนมีประโยชน์ต่อเด็กอย่างมาก (ร้อยละ 92.50) ข้อที่ควรปรับปรุงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือปรับปรุงการควบคุมดูแลนักเรียนให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น (ร้อยละ 65.30) (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6. 2535 : บทคัดย่อ)

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยดังกล่าว จะพบว่าโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแต่ละท้องที่มีปัญหาแตกต่างกัน แต่โดยรวมแล้วจะเห็นว่ามีปัญหาทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ และด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ในงาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

<u>สมมติฐานการวิจัย</u>

1. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 258 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 155 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละจังหวัด โดยจับฉลากจากรายชื่อโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ลพบุรี	44	26
สิงห์บุรี	27	16
สระบุรี	38	23
ชัยนาท	25	15
พระนครศรีอยุธยา	65	39
อ่างทอง	28	17
อุทัยธานี	31	19
รวม	258	155

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 รวม 3 งาน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และเอกสารเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน เพื่อนำมาประมวลเป็นคำถามในแบบสอบถามปัญหา แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท

2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาที่ได้กำหนดโดยให้ครอบคลุมงาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

3. หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 เสนอประธานกรรมการและกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำ

3.2 ขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข (ดังแสดงรายชื่อไว้ในภาคผนวก)

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นว่าแบบสอบถามทั้ง 3 ด้าน มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาการวิจัย (รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก)

3.4 นำเสนอประธานกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2536 ทุกโรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 60 คน

4.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้านการบริหารงานวิชาการ = .8732 ด้านการบริหารงานบุคลากร = .8374 ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน = .9390 และรวมทุกด้าน = .9413 จึงเห็นได้ว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นทั้งโดยรวมและรายด้าน

4.3 หลังจากนั้นจึงนำไปสอบถามจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

<u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

1. ขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัยไปถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่ผู้วิจัยสุ่มผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนั้น ๆ ให้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วเก็บรวบรวมส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดต้นสังกัด (สำหรับรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างดูได้ในภาคผนวก)

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบแล้วจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

<u>การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ผู้วิจัยมีวิธีการจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามไว้เฉพาะฉบับที่ตอบคำถามครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อได้แบบสอบถามจำนวน 154 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 99.35

2. จำแนกแบบสอบถามตามตัวแปรในสถานที่พักอาศัย และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

3. หาความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนที่ 1 ตามตัวแปรที่กำหนด

4. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีปัญหามาก ให้ 4 คะแนน

มีปัญหาปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีปัญหาน้อย ให้ 2 คะแนน

มีปัญหาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

5. หาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินค่าคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อย

<u>สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. <u>ค่าสถิติพื้นฐาน</u>

1.1 ค่าเฉลี่ยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 145 - 146)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 151 - 152)

$$S = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้ t-test ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 85 - 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\left\{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right\}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1^2 แทน เป็นความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

s_2^2 แทน เป็นความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

n แทน จำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

df แทน ระดับความเป็นอิสระ

* แทน ข้อที่มีผลของการทดสอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์ข้อมูล 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูล จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน โดยจำแนกตามตัวแปร ดังนี้

1. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน

2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ต่ำกว่า 1 ปี และตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 จำแนกตามตัวแปร ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ดังแสดงในตาราง 3 ถึง ตาราง 6

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 จำแนกตามสถานที่พักอาศัย ดังแสดงในตาราง 7 ถึง ตาราง 10 และจำแนกตามประสบการณ์ ดังแสดงในตาราง 11 ถึง ตาราง 14

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายจังหวัดและจำแนกตามตัวแปร

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ตอบแบบสอบถาม				ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม
		สถานที่พักอาศัย		ประสบการณ์		
		ใน เขต	นอก เขต	ต่ำกว่า 1 ปี	ตั้งแต่ 1 ปี	
ลพบุรี	26	7	19	10	16	100
สิงห์บุรี	16	9	7	7	9	100
สระบุรี	23	12	11	7	16	100
ชัยนาท	15	8	7	5	10	100
พระนครศรีอยุธยา	39	11	28	11	28	100
อ่างทอง	17	2	15	7	10	100
อุทัยธานี	19	2	17	6	13	100
รวม	155	51	104	53	102	100

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามที่ส่งไป รวม 155 ชุด ได้รับกลับคืน 155 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามตอบครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.35

เพื่อแสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ผลปรากฏตามตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
	$\bar{X}$	S	
การบริหารงานวิชาการ	3.03	.52	ปานกลาง
การบริหารงานบุคลากร	3.12	.47	ปานกลาง
การบริหารงานธุรการและการเงิน	2.88	.66	ปานกลาง
รวม	3.01	.44	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีความเห็นว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานวิชาการ			
1	การจัดหาเอกสารหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครูระดับมัธยมศึกษากษา ไว้บริการแก่คณะครู	2.93	1.07	ปานกลาง
2	การกำกับติดตามผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรโดยสม่ำเสมอ	2.95	.85	ปานกลาง
3	การยืดหยุ่นในการกำหนดช่วงเวลาสอนในแต่ละรายวิชา	2.69	.83	ปานกลาง
4	การสนับสนุนให้คณะครูสอนซ่อมเสริม	2.98	1.07	ปานกลาง
5	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนระดับมัธยมศึกษาให้เพียงพอแก่ความจำเป็น	3.35	.89	ปานกลาง
6	การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุท้องถิ่น วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุราคาถูก	3.13	.84	ปานกลาง
7	การควบคุมและกำกับให้คณะครูใช้สื่อประกอบการสอนอย่างจริงจัง	3.10	.90	ปานกลาง
8	การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	2.79	.90	ปานกลาง
9	การให้ความอนุเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน	3.44	1.12	ปานกลาง
10	การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	2.99	.88	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S	
11	การสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลด้วยตนเอง	3.14	.89	ปานกลาง
12	ความพอเพียงของหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด	3.39	1.27	ปานกลาง
13	การจัดมุมหนังสือในแต่ละห้องเรียน	3.14	1.06	ปานกลาง
14	การดำเนินการให้คณะครูทุกคนสามารถนิเทศตนเองได้	3.15	.81	ปานกลาง
15	การให้คำปรึกษาแก่คณะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	2.95	.92	ปานกลาง
16	การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา	2.74	.96	ปานกลาง
17	การวิเคราะห์นโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน	2.95	.91	ปานกลาง
18	การจัดประชุมทางวิชาการของคณะครูภายในโรงเรียน	2.74	.98	ปานกลาง
19	เชิญวิทยากรที่มีความสามารถมาร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียน	3.03	1.16	ปานกลาง
20	การสนับสนุนให้คณะครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมสัมมนากลับมาใช้ประโยชน์	2.94	.94	ปานกลาง
	รวม	3.03	.52	

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เห็นว่าด้านการบริหารงานวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานบุคลากร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S	
	<u>ด้านการบริหารงานบุคลากร</u>			
1	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และข้อมูลในการวางแผนงานคลากร	2.57	.87	ปานกลาง
2	อัตราที่ได้รับบรรจุไม่เป็นไปตามแผน	3.46	1.22	ปานกลาง
3	เวลาสำหรับการวางแผนด้านบุคลากรไม่เพียงพอ	3.09	1.04	ปานกลาง
4	ผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน	4.03	1.16	มาก
5	การบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ	3.95	1.08	มาก
6	ผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาตามรายวิชาที่ครูถนัดได้ทุกคน	3.59	1.07	ปานกลาง
7	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาวิทยาศาสตร์	3.26	1.38	ปานกลาง
8	ความขาดแคลนครูสาขาคณิตศาสตร์	3.62	1.34	ปานกลาง
9	ความขาดแคลนครูสาขาภาษา	3.58	1.20	ปานกลาง
10	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ	3.83	1.14	มาก
11	บุคลากรครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา	3.01	.84	ปานกลาง
12	การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	2.89	1.03	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S	
13	การแสวงหางบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา	3.39	.93	ปานกลาง
14	การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร	3.06	1.04	ปานกลาง
15	อัตราการให้ครูลาศึกษาต่อ	1.89	1.07	น้อย
16	การดำเนินการในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน	2.81	1.00	ปานกลาง
17	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะครูมีไม่เพียงพอ	3.24	.86	ปานกลาง
18	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีไม่เพียงพอ	3.18	.88	ปานกลาง
19	บุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น	1.70	1.07	น้อย
20	บุคลากรขอย้ายขอโอนบ่อย ๆ	2.19	1.20	น้อย
	รวม	3.12	.47	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เห็นว่า ด้านการบริหารงานบุคลากรโดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.12) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 20, บุคลากรขอย้ายขอไอนบ่อย ๆ ข้อ 15 อัตราการให้ครูลาศึกษาต่อ และข้อ 19 บุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน ข้อ 5 การบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ และข้อ 10 ความขาดแคลนครูสาขาการงานและอาชีพ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน			
1	การโต้ตอบหรือรับส่งหนังสือราชการได้รวดเร็ว	2.66	1.06	ปานกลาง
2	การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	2.89	.86	ปานกลาง
3	เจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	2.46	.99	ปานกลาง
4	การจัดเก็บเอกสารที่สำคัญของโรงเรียนให้เป็นระบบ	2.77	.90	ปานกลาง
5	การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.74	.98	ปานกลาง
6	การจัดให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เวรยามในเวลากลางคืน	3.03	1.23	ปานกลาง
7	การจัดหาเครื่องกีดขวางหรืออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่	3.10	1.13	ปานกลาง
8	การจัดระบบประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์	2.76	.92	ปานกลาง
9	การจัดให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	2.76	1.02	ปานกลาง
10	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี	2.88	1.06	ปานกลาง
11	การใช้งบประมาณของโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	2.80	.95	ปานกลาง
12	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	2.91	1.02	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผู้บริหารโรงเรียน n = 154		ระดับปัญหา
		$\bar{X}$	S	
13	การจัดทำบัญชีพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.85	1.09	ปานกลาง
14	การจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้ถูกต้องเป็น	2.85	1.08	ปานกลาง
15	ปัจจุบันการสนับสนุนให้บุคลากรใช้พัสดุครุภัณฑ์ให้เกิด ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	3.01	1.00	ปานกลาง
16	การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ	3.26	.95	ปานกลาง
17	การซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดี อยู่เสมอ	3.13	.89	ปานกลาง
18	ความพอเพียงของเครื่องอุปโภคบริโภคที่ รัฐสนับสนุนให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	3.20	1.03	ปานกลาง
19	การจัดเก็บหลักฐานทางการเงินให้เป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ทันที	2.72	1.08	ปานกลาง
20	การจัดทำหลักฐานการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.68	1.14	ปานกลาง
	รวม	2.88	.66	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เห็นว่า ด้านการบริหารงานธุรการและการเงินมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายข้อ

เพื่อแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงินตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียน และผู้บริหารที่มีสถานที่พักอาศัยและอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน ผลปรากฏตามตาราง 7 - 10

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ปัญหา	สถานที่พักอาศัย				t
	ในเขตบริการ n = 51		นอกเขตบริการ n = 103		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.04	.63	3.02	.46	.20
ด้านการบริหารงานบุคลากร	3.13	.44	3.11	.49	.31
ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน	2.98	.66	2.82	.65	1.45
รวม	3.05	.44	2.98	.43	.95

$p > .05$ $(df = 152) = 1.96$

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนและผู้บริหารที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t = .95) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	<u>ด้านการบริหารงานวิชาการ</u>					
1	การจัดหาเอกสารหลักสูตร แผนการสอนและคู่มือครูระดับมัธยมศึกษา ไว้บริการแก่คณะครู	2.68	1.27	3.05	.94	-1.85
2	การกำกับติดตามผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรโดยสม่ำเสมอ	2.84	.90	3.01	.82	-1.14
3	การยืดหยุ่นในการกำหนดช่วงเวลาสอนในแต่ละรายวิชา	2.60	.89	2.73	.80	- .91
4	การสนับสนุนให้คณะครูสอนซ่อมเสริม	3.11	1.21	2.92	1.00	1.06
5	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนระดับมัธยมศึกษาให้เพียงพอแก่ความจำเป็น	3.35	1.05	3.35	.81	.02
6	การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุท้องถิ่น วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุราคาถูก	3.29	.83	3.05	.85	1.63
7	การควบคุมและกำกับให้คณะครูใช้สื่อประกอบการสอนอย่างจริงจัง	3.13	.93	3.08	.88	.32

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
8	การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	2.72	.98	2.83	.86	-.71
9	การให้ความอนุเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน	3.47	1.15	3.42	1.11	.22
10	การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	2.86	1.05	3.05	.79	-1.17
11	การสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลด้วยตนเอง	3.31	.88	3.05	.89	1.67
12	ความพอเพียงของหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด	3.43	1.25	3.37	1.28	.24
13	การจัดมุมหนังสือในแต่ละห้องเรียน	3.29	1.06	3.06	1.06	1.24
14	การดำเนินการให้คณะครูทุกคนสามารถนิเทศตนเองได้	3.19	.87	3.13	.78	.43
15	การให้คำปรึกษาแก่คณะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3.00	.91	2.93	.93	.43
16	การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา	2.64	1.07	2.79	.91	-.90
17	การวิเคราะห์นโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน	3.00	1.05	2.93	.83	.40

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
18	การจัดประชุมทางวิชาการของคณะครูภายในโรงเรียน	2.72	1.07	2.75	.94	-.19
19	เชิญวิทยากรที่มีความสามารถมาร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียน	3.23	1.21	2.94	1.12	1.48
20	การสนับสนุนให้คณะครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมสัมมนากลับมาใช้ประโยชน์	2.94	.92	2.94	.95	.00
	รวม	3.04	.63	3.02	.46	.20

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับ ปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานบุคลากร

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานบุคลากร					
1	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และข้อมูลในการวางแผนงานบุคลากร	2.66	.86	2.53	.88	.88
2	อัตราที่ได้รับบรรจุไม่เป็นไปตามแผน	3.09	1.20	3.65	1.19	-2.69*
3	เวลาสำหรับการวางแผนด้านบุคลากรไม่เพียงพอ	3.13	1.00	3.06	1.06	.39
4	ผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน	4.03	1.14	4.02	1.17	.05
5	การบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ	3.96	.99	3.95	1.13	.05
6	ผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาตามรายวิชาที่ครูถนัดได้ทุกคน	3.64	.89	3.57	1.16	.44
7	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาวิทยาศาสตร์	3.43	1.34	3.17	1.39	1.09
8	ความขาดแคลนครูสาขาคณิตศาสตร์	3.54	1.28	3.66	1.38	-.48
9	ความขาดแคลนครูสาขาภาษา	3.51	1.18	3.62	1.21	-.54
10	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ	3.90	1.06	3.79	1.18	-.54

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
11	บุคลากรครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา	3.11	.84	2.96	.85	1.08
12	การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	3.00	.93	2.84	1.08	.87
13	การแสวงหางบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา	3.45	.96	3.36	.92	.51
14	การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร	3.07	1.09	3.05	1.01	.11
15	อัตราการให้ครูลาศึกษาต่อ	2.02	1.10	1.83	1.05	1.00
16	การดำเนินการในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน	2.78	.92	2.82	1.05	-.24
17	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะครูมีไม่เพียงพอ	3.25	.82	3.24	.89	.08
18	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีไม่เพียงพอ	3.11	.93	3.21	.85	-.63

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
19	บุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น	1.86	1.05	1.63	1.07	1.26
20	บุคลากรขอย้ายขอไอนบ่อย ๆ	2.13	1.20	2.22	1.20	-.42
	รวม	3.13	.44	3.11	.49	.31

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานบุคลากร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ข้อ 2 เรื่อง อัตราที่ได้รับบรรจุไม่เป็นไปตามแผน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานธุรการ และการเงิน

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน					
1	การโต้ตอบหรือรับส่งหนังสือราชการได้รวดเร็ว	2.72	1.00	2.63	1.09	.52
2	การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	2.86	.89	2.90	.85	-.27
3	เจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	3.62	1.07	2.38	.94	1.41
4	การจัดเก็บเอกสารที่สำคัญของโรงเรียนให้เป็นระบบ	2.96	.97	2.68	.86	1.76
5	การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.94	.98	2.64	.96	1.80
6	การจัดให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เวรยามในเวลากลางคืน	3.21	1.20	2.941	.25	1.29
7	การจัดหาเครื่องกีดขวางหรืออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่	3.13	1.23	3.08	1.09	.26

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
8	การจัดระบบประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์	2.82	.99	3.00	.89	.54
9	การจัดให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	2.90	1.08	2.68	.99	1.22
10	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี	3.00	1.16	2.82	1.01	.96
11	การใช้งบประมาณของโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	2.88	1.05	2.76	.89	.71
12	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	2.88	1.10	2.93	.98	-.28
13	การจัดทำบัญชีพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	3.00	1.09	2.77	1.09	1.19
14	การจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	3.02	1.10	2.77	1.07	1.31
15	การสนับสนุนให้บุคลากรใช้พัสดุครุภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า	3.07	.95	2.99	1.03	.51
16	การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ	3.39	.96	3.19	.95	1.21
17	การซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ	3.39	.87	3.00	.87	2.62*

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	สถานที่พักอาศัย				t
		ในเขต (n = 51)		นอกเขต (n = 103)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
18	ความพอเพียงของเครื่องอุปโภคบริโภคที่รัฐสนับสนุนให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	3.31	.99	3.14	1.06	.95
19	การจัดเก็บหลักฐานทางการเงินให้เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ทันที	2.80	1.04	2.68	1.10	.62
20	การจัดทำหลักฐานการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.76	1.08	2.64	1.17	.63
	รวม	2.98	.66	2.82	.65	1.45

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียน กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน อยู่ในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ข้อ 17 เรื่องการซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่ำกว่า 1 ปี และตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ดังแสดงตามตาราง 11 ถึง ตาราง 14

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6

ปัญหา	ประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี n = 52		ประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป n = 102		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.02	.48	3.03	.55	.10
ด้านการบริหารงานบุคลากร	3.10	.42	3.13	.50	.36
ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน	2.96	.52	2.83	.72	1.13
รวม	3.02	.38	2.99	.46	.40

$p >. 05$ (df = 152) = 1.96

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่ำกว่า 1 ปี และตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานทั้งสามด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t = .40) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานวิชาการ					
1	การจัดหาเอกสารหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครูระดับมัธยมศึกษา ไว้บริการแก่คณะคร	2.86	1.12	2.97	1.05	-.57
2	การกำกับติดตามผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรโดยสม่ำเสมอ	2.96	.79	2.95	.88	.07
3	การยืดหยุ่นในการกำหนดช่วงเวลาสอนในแต่ละรายวิชา	2.82	.73	2.62	.87	1.41
4	การสนับสนุนให้คณะครูสอนซ่อมเสริม	2.98	.87	2.99	1.17	-.06
5	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนระดับมัธยมศึกษาให้เพียงพอแก่ความจำเป็น	3.23	.80	3.41	.93	-1.19
6	การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุท้องถิ่น วัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุราคาถูก	3.11	.75	3.14	.89	-.22
7	การควบคุมและกำกับให้คณะครูใช้สื่อประกอบการสอนอย่างจริงจัง	3.05	.80	3.12	.95	-.45

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
8	การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	2.75	.73	2.82	.97	-.52
9	การให้ความอนุเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน	3.44	.93	3.44	1.21	.01
10	การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	2.92	.78	3.02	.93	-.70
11	การสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลด้วยตนเอง	3.21	.77	3.10	.95	.68
12	ความพอเพียงของหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด	3.28	1.17	3.45	1.31	-.75
13	การจัดมุมหนังสือในแต่ละห้องเรียน	3.19	.90	3.11	1.13	.41
14	การดำเนินการให้คณะครูทุกคนสามารถนิเทศตนเองได้	3.15	.77	3.15	.82	-.02
15	การให้คำปรึกษาแก่คณะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3.01	.75	2.92	1.00	.68
16	การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา	2.59	.86	2.82	1.00	-1.38

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
17	การวิเคราะห์นโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน	2.94	.82	2.96	.95	-.12
18	การจัดประชุมทางวิชาการของคณะครูภายในโรงเรียน	2.67	.92	2.78	1.02	-.66
19	เชิญวิทยากรที่มีความสามารถมาร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียน	3.36	1.06	2.87	1.17	2.54*
20	การสนับสนุนให้คณะครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมสัมมนากลับมาใช้ประโยชน์	2.90	.91	2.96	.96	-.35
	รวม	3.02	.48	3.03	.55	.10

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่ำกว่า 1 ปี กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่ม และมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกียวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อ 19 เรื่องเชิญวิทยากรที่มีความสามารถมาร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานบุคลากร

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานบุคลากร					
1	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และข้อมูลในการวางแผนงานบุคลากร	2.75	.78	2.49	.90	1.75
2	อัตราที่ได้รับบรรจุไม่เป็นไปตามแผน	3.32	1.90	3.53	1.27	-1.02
3	เวลาสำหรับการวางแผนด้านบุคลากรไม่เพียงพอ	3.09	.86	3.08	1.12	.05
4	ผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของต	3.84	1.05	4.12	1.20	-1.42
5	การบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ	3.63	.97	4.11	1.11	-2.66*
6	ผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาตามรายวิชาที่ครูถนัดได้ทุกคน	3.30	.98	3.74	1.09	-2.42*
7	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาวิทยาศาสตร์	3.17	1.20	3.30	1.46	-.55
8	ความขาดแคลนครูสาขาคณิตศาสตร์	3.57	1.14	3.64	1.44	-.30
9	ความขาดแคลนครูสาขาภาษา	3.51	.91	3.61	1.32	-.54
10	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ	3.51	1.01	3.99	1.17	-2.46*

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
11	บุคลากรครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา	3.19	.71	2.92	.89	1.89
12	การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	2.96	.81	2.86	1.13	.62
13	การแสวงหางบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา	3.26	.79	3.46	1.00	-1.20
14	การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร	3.03	.86	3.07	1.12	- 24
15	อัตราการให้ครูลาศึกษาต่อ	2.09	1.01	1.79	1.09	1.66
16	การดำเนินการในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน	2.80	.84	2.81	1.08	-.04
17	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะครูมีไม่เพียงพอ	3.23	.73	3.25	.93	-.16
18	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีไม่เพียงพอ	3.17	.83	3.18	.90	-.09

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
19	บุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น	2.09	1.28	1.51	.88	2.95*
20	บุคลากรขอย้ายขอโอนบ่อย ๆ	2.42	1.22	2.07	1.17	1.70
	รวม	3.10	.42	3.13	.50	.36

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ต่ำกว่า 1 ปี กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่ม และมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 5 เรื่องการบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ ข้อ 6 เรื่องผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาตามรายวิชาที่ครูถนัดได้ทุกคน ข้อ 10 เรื่องความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ และข้อ 19 เรื่องบุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาด้านการบริหารงานธุรการ และการเงิน

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
	ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน					
1	การโต้ตอบหรือรับส่งหนังสือราชการได้รวดเร็ว	2.73	.99	2.62	1.09	.57
2	การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	2.88	.67	2.89	.95	-.06
3	เจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	2.82	.92	2.28	.97	3.32*
4	การจัดเก็บเอกสารที่สำคัญของโรงเรียนให้เป็นระบบ	3.07	.65	2.62	.98	3.38*
5	การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.96	.74	2.62	1.07	2.26*
6	การจัดให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เวรยามในเวลากลางคืน	3.23	1.02	2.93	1.32	1.55
7	การจัดหาเครื่องกีดขวางหรืออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่	3.11	.83	3.09	1.27	.10

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
8	การจัดระบบประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์	2.80	.71	2.74	1.02	.44
9	การจัดให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	2.84	.89	2.71	1.08	.75
10	การบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี	2.86	.95	2.89	1.12	-.15
11	การใช้งบประมาณของโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	2.90	.86	2.75	.98	.92
12	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	2.92	.88	3.91	1.09	.06
13	การจัดทำบัญชีพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.94	.93	2.80	1.16	.74
14	การจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.96	.96	2.80	1.14	.85
15	การสนับสนุนให้บุคลากรใช้พัสดุครุภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า	2.90	.79	3.07	1.09	-1.13
16	การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ	3.19	.84	3.29	1.01	-.62
17	การซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ	3.17	.76	3.10	.95	.43

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ประสบการณ์				t
		ต่ำกว่า 1 ปี (n = 52)		ตั้งแต่ 1 ปี (n = 102)		
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
18	ความพอเพียงของเครื่องอุปโภคบริโภคที่รัฐสนับสนุนให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	3.25	.92	3.17	1.09	.41
19	การจัดเก็บหลักฐานทางการเงินให้เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ทันที	2.84	.84	2.66	1.18	1.08
20	การจัดทำหลักฐานการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	2.78	.93	2.62	1.23	.90
	รวม	2.96	.52	2.83	.72	1.13

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่ำกว่า 1 ปี กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ปรากฏว่ามีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานธุรการและการเงินอยู่ในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม และมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงาน

ธุรการและการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 3 เรื่องเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน ข้อ 4 เรื่องการจัดเก็บเอกสารที่สำคัญของโรงเรียนให้เป็นระบบ และข้อ 5 เรื่อง การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ผู้วิจัย สรุปวิธีการศึกษาค้นคว้าและผลการศึกษาค้นคว้า ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
   - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
   - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
   - 2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

<u>ความมุ่งหมายของการวิจัย</u>

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากรและด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 โดยจำแนกตามสถานที่พักอาศัยของผู้บริหารโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 258 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2536 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการวิจัย จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่มีแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบทุกข้อ จำนวน 1 ฉบับ จึงทำให้เหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพียง 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.35

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นลักษณะของแบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 รวม 3 งาน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6 ทุกจังหวัด ให้ช่วยอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งเก็บรวบรวมคืนไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด แล้วผู้วิจัยจึงเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 ทุกจังหวัด (สำหรับรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างปรากฏในภาคผนวก)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาคือสถานที่พักอาศัยของผู้บริหารโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการหาค่า t

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสามด้าน คือด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

2. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีสถานที่พักอาศัยแตกต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสามด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

3. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร

แตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสามด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน

อภิปรายผล

1. การศึกษาปัญหาในการบริหารงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 พบว่าด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรพล วงศ์นันตา (2535 : 165-175) ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันและเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านก็พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ซึ่งทั้งสามด้านมีประเด็นปัญหาที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้ คือ

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายข้อ

ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เห็นว่าข้อที่มีปัญหามากคือ เรื่องการให้ความอนุเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน รองลงมาคือ เรื่องความพอเพียงของหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีสมร พุ่มสะอาด ที่กล่าวว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนสาขา เห็นว่าโรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอน หนังสือเรียน และหนังสืออ่านประกอบไม่เพียงพอ จึงเกิด

ปัญหาในการทำรายงาน (ศรีสมร พุ่มสะอาด. 2534 : 77) ซึ่งตรงกับรายงานฉบับสังเคราะห์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวว่า สิ่งสำคัญต่อการค้นคว้าหาความรู้และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คือ ห้องสมุดที่มีหนังสือดีมีประโยชน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 30) ประเด็นปัญหาดังกล่าวทั้งสองประเด็นนี้มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่มากมีบุคลากร จำนวน 415,210 คน แม้ในปีงบประมาณ 2537 จะได้รับงบประมาณถึง 55,209,950,400 บาท (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. 2536 : 3-4) แต่งบประมาณส่วนมากต้องจ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินสวัสดิการให้แก่บุคลากรในสังกัด ส่วนอุปกรณ์ในการเรียนของเด็กที่ขาดแคลนนั้นจัดสรรให้เพียงร้อยละ 25 ของนักเรียนทั้งหมด หนังสือค้นคว้าในห้องสมุดก็จัดสรรให้เพียงโรงเรียนละ 1,000-9,600 บาท ตามขนาดของโรงเรียน สำหรับวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนระดับมัธยมศึกษา ก็จัดสรรให้เป็นรายหัว หัวละ 700 บาท โรงรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จึงมีความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด เป็นอย่างมาก เพราะเพิ่งจะเริ่มดำเนินการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้เพียง 3 ปี การจัดหาวัสดุอุปกรณ์จึงต้องค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ในระยะเริ่มแรกนี้จึงมีความขาดแคลนมาก ในระยะต่อ ๆ ไป ปัญหาก็จะค่อย ๆ ลดลง เพราะโรงเรียนจะได้รับจัดสรรงบประมาณมาให้ทุกปี

1.2 การบริหารงานบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เห็นว่าข้อที่มีปัญหามากคือเรื่องผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน รองลงมาคือการบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ และความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำ ชัยศรี ที่ศึกษาทัศนะของครูและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนโครงการนำร่องที่มีต่อการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

ในเขตการศึกษา 4 (จำ ชัยศรี. 2535 : บทคัดย่อ) ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโครงการที่รีบทำเกินไป มีหลายส่วนคัดค้าน โครงการจึงไม่ราบรื่น โดยเฉพาะเรื่องบุคลากร ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนยังไม่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุวรรณ จันทร์สม ที่กล่าวว่า ปัจจุบันโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความขาดแคลนครูวิชาเฉพาะมาก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิชาการงานและอาชีพ (สุวรรณ จันทร์สม. 2534 : 6) กอปรกับการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังมีลักษณะรวมอำนาจอยู่ที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะเรื่องการบรรจุและแต่งตั้งจะให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการเท่านั้น โรงเรียนในสังกัดไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และในการกำหนดตำแหน่งที่จะรับบรรจุแต่งตั้งก็ใช้วิธีคำนวนอัตราส่วนนักเรียน : ครู ว่ายังขาดอยู่เท่าใด ก็จะดำเนินการบรรจุให้ครบตามจำนวนที่ขาด โดยมิได้สำรวจว่า ตำแหน่งที่ขาดอยู่นั้นเป็นสาขาวิชาใดบ้าง ทั้งนี้เป็นเพราะ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติรับบรรจุครูจากผู้ที่มีวุฒิทางครู โดยไม่จำกัดสาขาวิชาเอกจึงทำให้ครูที่บรรจุมาอยู่โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความถนัดในสาขาวิชาที่ไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน แต่ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล และเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการเลือกวิธีจัดดำเนินงานของตนได้มากขึ้น (ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. 2536 : 54) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงเริ่มกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และโรงเรียน โดยเริ่มกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณในปี 2537 สำหรับการบริหารงานด้านบุคลากร ก็เริ่มแก้ไขปัญหา การขาดแคลนครูในสาขาวิชาเฉพาะ โดยการขออนุมัติตำแหน่งจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู เพื่อให้บรรจุในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะ ต่อไปปัญหาด้านนี้ก็จะลดน้อยลง

1.3 การบริหารงานธุรการและการเงิน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานธุรการและการเงินอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายข้อ

ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 เห็นว่าข้อที่มีปัญหามาก คือ เรื่องการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ รองลงมาคือเรื่องความพอเพียงของเครื่องอุปโภคบริโภคที่รัฐสนับสนุนให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา และเรื่องการซ่อมแซม พัสดุครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรพล วงศ์นันตา ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง (วีรพล วงศ์นันตา. 2535 : 172) ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานหรือการบริหารองค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ ย่อมจะต้องอาศัยทรัพยากรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ ซึ่งการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาก็เช่นกัน ย่อมต้องอาศัยทรัพยากรเหล่านั้นด้วย โดยเฉพาะเรื่องเงินหรืองบประมาณในการดำเนินงาน เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะขาดมิได้ เพราะการจัดการเรียนการสอนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ต้องใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งวัสดุในการฝึกปฏิบัติค่อนข้างมาก จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณมาก ในเรื่องของเครื่องอุปโภคบริโภคนั้นรัฐจัดสรรให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อไปจัดสรรให้แก่นักเรียนในสังกัดเพียงร้อยละ 20-25 ของนักเรียนทั้งหมด ไม่ได้จัดสรรให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลนจนครบทุกคน จึงทำให้มีปัญหาในการพิจารณาจัดสรรให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขค่อนข้างยาก เพราะงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมามีจำกัด เพราะแม้แต่นักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับก็ยังได้รับจัดสรรงบประมาณด้านเครื่องอุปโภคบริโภคเช่น เครื่องเขียนแบบเรียนและเครื่องแบบนักเรียน เพียงร้อยละ 25 ของนักเรียนทั้งหมดเท่านั้น สำหรับเรื่องการซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่พบอยู่ทั่วไปในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพราะสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะจัดสรรงบประมาณค่าซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ ให้แก่โรงเรียนในสังกัดเป็นงวด ๆ ในวงเงินอันจำกัด

ไม่เพียงพอกับความต้องการตามที่โรงเรียนจัดทำประมาณการเสนอไป และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยเองยังพบปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ความล่าช้าของงบประมาณ งบประมาณที่รัฐจัดสรรมาให้มักจะไม่ทันต่อการใช้งาน โดยเฉพาะค่าซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ซึ่งชำรุดเสียหาย บางครั้งต้องใช้เวลารองบประมาณนานถึง 1 ปี จะดำเนินการซ่อมก่อนก็ไม่ได้ เพราะระเบียบสำนักงบประมาณห้ามก่อหนี้ผูกพันก่อนได้รับอนุมัติเงินประจำงวด ปัญหาดังกล่าวนี้จึงปรากฏกับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาด้วย

2. การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อปัญหาในการบริหารงาน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตบริการของโรงเรียนมีทัศนะต่อปัญหาในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตและนอกเขตบริการของโรงเรียนมองปัญหาในการบริหารงาน ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ถึงแม้ว่าบุคคลทั้งสองกลุ่มจะมีสถานที่พักอาศัยที่ต่างกัน การที่บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนะต่อปัญหาในการบริหารงานในลักษณะเดียวกันเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า จะต้องมีตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อสถานภาพที่แตกต่างกัน ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่ากระบวนการฝึกอบรมและการจัดให้มีโครงการนิเทศติดตามผลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งจะจัดอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นประจำทุกปี จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาเท่า ๆ กัน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะใกล้เคียงกันด้วย การนิเทศติดตามผลก็เป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้บริหารแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้เท่าเทียมกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานฉบับสังเคราะห์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในการวิจัยและประเมินคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาที่สรุปว่าการฝึกอบรมและการนิเทศติดตามผล ช่วยพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 38)

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงส่งผลถึงทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกันด้วยนั่นคือผู้บริหารโรงเรียน

ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ต่ำกว่า 1 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาโดยทั่วไป

1.1 การจัดทำคำของบประมาณ ควรจัดทำคำของบประมาณไปตามความขาดแคลนที่โรงเรียนเสนอมา เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินำไปจัดตั้งงบประมาณ ได้ใกล้เคียงกับความจำเป็นมากขึ้น

1.2 การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู ควรสำรวจความต้องการจากโรงเรียนที่มีตำแหน่งว่างก่อนว่าต้องการครูสาขาวิชาใดบ้าง เพื่อจะได้ดำเนินการสอบบรรจุหรือพิจารณารับย้ายได้ตรงกับสาขาวิชาที่โรงเรียนต้องการ

1.3 การพัฒนาบุคลากร จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ในเรื่องความขาดแคลนครูสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสาขาวิชาการงานและอาชีพ แนวทางแก้ไขนั้นดำเนินไปได้ยาก เพราะระเบียบปฏิบัติในการบรรจุครูของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไม่เอื้ออำนวยให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน ฉะนั้น ผู้บริหารโรงเรียน จึงควรพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนของตนที่มีอยู่แล้ว ให้สามารถรับผิดชอบสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาการงานและอาชีพได้ โดยการส่งไปเข้ารับการฝึกอบรม ตามที่ทางราชการหรือภาคเอกชนจัดขึ้นหรือรวมกันในกลุ่มโรงเรียน แล้วจัดอบรมสัมมนาขึ้นเอง โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมให้การอบรมด้วย ก็จะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ทางหนึ่ง

1.4 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่าการจัดครูสอนวิชาการงานและอาชีพ เป็นปัญหาสำคัญของโรงเรียนเป็นส่วนมากนอกจากการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวข้างต้นแล้ว ข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่งคือการระดมสรรพกำลังโดยเฉพาะภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมรับผิดชอบให้มากขึ้น โรงเรียนอาจจะดำเนินการส่งเด็กไปฝึกงานในสถานประกอบการ หรือเชิญผู้ชำนาญการมาให้การศึกษาอบรมแก่เด็กที่โรงเรียนก็ได้ ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องสำรวจแหล่งวิทยาการหรือแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ทั่วถึงครอบคลุมเขตบริการของโรงเรียน

1.5 การระดมสรรพกำลัง จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามีความขาดแคลนด้านงบประมาณ และวัสดุ ครุภัณฑ์ ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรช่วยเหลือตนเองในการแสวงหาเงินทุนมาดำเนินการพัฒนาโรงเรียน เช่นการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดหาหนังสือประจำห้องสมุดโรงเรียน โดยการขอความอนุเคราะห์จากบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะให้บริจาคเป็นวัสดุ สิ่งของ หรือเป็นเงินสดก็ได้ซึ่งรูปแบบในการขอความอนุเคราะห์ก็มีอยู่มากมาย เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา การจำหน่ายของที่ระลึก และการจำหน่ายสลากเพื่อการกุศล เป็นต้น

<u>ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป</u>

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตการศึกษา 6 เท่านั้น ผลการศึกษาที่ได้จึงมีขอบเขตจำกัด ดังนั้นจึงควรได้ศึกษาเรื่องนี้ ในเขตการศึกษาอื่นๆ ทุกเขต เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ได้อย่างกว้างขวางต่อไป

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานธุรการและการเงิน สามด้านเท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมแผนการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงควรศึกษาวิจัยการบริหารงานด้านอื่นให้ครอบคลุม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกด้าน

3. ควรศึกษาสาเหตุของปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในแต่ละด้านด้วย เพื่อจะได้พิจารณาหาทางแก้ไขได้ถูกต้อง

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีเพียงผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ทำให้ได้ข้อมูลทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเพียงกลุ่มเดียว หากมีการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาทัศนะของกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอและผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นต้น เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะเอื้ออำนวยให้การบริหารงานหรือการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี 2538. ลพบุรี ฝ่ายแผนและพัฒนา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี, 2536. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารงานธุรการ การบริหารงานการเงินและพัสดุ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาการพิมพ์, 2534. (ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองชุดที่ 6).

_____. การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาการพิมพ์, 2534. (ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 5).

_____. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาการพิมพ์, 2534. (ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 4).

_____. การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาการพิมพ์, 2534. (ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 7)

_____. การประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535.

_____. การประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการบำรุงขยายการศึกษาภาคบังคับ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535.

_____. คู่มือการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.

_____. คู่มือการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.

_____. โครงการบำรุงขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากประถมปีที่ 6 อีก 3 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วี.จี. พริ้นติ้ง, 2533.

_____. ประชาสัมพันธ์โครงการบำรุง ขยายการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วี.จี. พริ้นติ้ง, 2533.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนปฏิบัติการประจำปี 2537. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536. อัดสำเนา.

_____. รายงานประจำปี 2533 โครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533.

_____. รายงานผลการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2535. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534.

_____. สถิติการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2521.

_____. รายงานฉบับสังเคราะห์เรื่องการวิจัยและประเมินคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2531.

จรุญ มุ่งการนา. เทคนิคการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสานมิตร, 2535.

ฉ่ำ ชัยศรี. การศึกษาทัศนะของครูและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนโครงการนำร่องที่มีต่อการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในเขตการศึกษา4. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

เฉลิม แช่มช้อย. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในภาคใต้. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ชูศรี สนิทประชากร. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงสยามพริ้นติ้ง กรุ๊พ จำกัด, 2536.

ณรงค์ ณ ลำพูน. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการขยายการศึกษาเป็น 9 ปี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. อัดสำเนา.

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. "การเตรียมและพัฒนาผู้บริหารการศึกษา," วารสารศึกษาศาสตร์. หน้า 1 - 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยาการ, 2527.

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. "หลักการบริหารทั่วไป," เอกสารอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองการศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2519. อัดสำเนา.

ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. คู่มือปฏิบัติการและเตรียมเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา. นครสวรรค์ : ริมปิงการพิมพ์, 2536.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส.เอ็ม.เอ็ม. จำกัด, 2525.

ประกรณ์ ศรีดอนไผ่. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปิ่นเกล้าการพิมพ์, 2530.

ประพัฒน์ ศรีสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ประเสริฐ บุญท้าว. สภาพการดำเนินการในโรงเรียนนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 9. อุดรธานี : สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 9, 2533. อัดสำเนา.

ปรีชา นิพนธ์พิทยา และสุทิน เนียมพลับ. เส้นทางสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธีรพงษ์การพิมพ์, 2530.

แผนงาน, กอง. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับและโรงเรียนสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2534.

พนม พงษ์ไพบูลย์. "ทิศทางของการมัธยมศึกษาในอนาคต," วารสารการศึกษาแห่งชาติ (เมษายน - พฤษภาคม 2532), หน้า 14.

พนัส หันนาคินทร์. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิฆเณศ, 2526.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.

ภิญโญ สาธร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ส. การพิมพ์, 2523.

_____. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517.

_____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วินัย จันดาวรรณ. การบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

วีรชัย ไชคไพบูลย์. การบริหารกิจการนักเรียน. ลพบุรี : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2529. (อัดสำเนา)

วีรพล วงศ์นันตา. สภาพและปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.

ศรีสมร พุ่มสะอาด. "สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา, เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. หน้า 73 - 78. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6, สำนักงาน. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 6. ลพบุรี : เขตการศึกษา 6, 2535. อัดสำเนา.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. "การบริหารงานวิชาการ," เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.

สุภรณ์ ประดับแก้ว. คู่มือการบริหารงานธุรการของสถานศึกษา. นครนายก : โรงพิมพ์มูลนิธินวมราชานุสรณ์, 2529.

สุรพันธ์ ยันต์ทอง. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์, 2525.

สุวรรณ จันทร์สม. "ชี้ช่องงานขยายโอกาส สปช.ฉิว," มติชน. 25 กันยายน 2534. หน้า 19

_____. "สปช. เริ่มอบรมเข้มครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ก.ค. ยอมรับเอาผลงานใช้เลื่อนตำแหน่งได้," เดลินิวส์. 6 พฤศจิกายน 2534. หน้า 6.

หวน พินธุพันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไอเดียนสโตร์, 2528.

Best, Johm W. Research in Education. 8th ed. New Delhi : V.K. Batra at Peart office Press, 1978.

Dale S. Beach, "Personnel," The Management of People at Work, New York, Macmillan Company, 1965. (อ้างโดย ไพฑูรย์ เจริญฟันธุวงศ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไอเดียนสโตร์, 2529. หน้า 110)

Emery Stoops and M.L. Rafferty Jr. Practices and Trends in School Administration. New York : Gim and Company, 1961. (อ้างโดย ไพฑูรย์ เจริญฟันธุวงศ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไอเดียนสโตร์, 2529. หน้า 119)

Glen F. Ovard, Administration of the Changing Secondary School. New York : Macmillan, 1966. (อ้างโดย สุรพันธ์ ยันต์ทอง. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์, 2525. หน้า 248)

John W. Bent. Research in Education. (Prentice - Hall of India Limitted, 1963. (อ้างโดย ไพฑูรย์ เจริญฟันธุวงศ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไอเดียนสโตร์, 2529. หน้า 115)

Krejcie, Robert V. and Darvle N. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," in Educational and Psyschological Measurement. 30 : 607 - 610 ; November, 1970.

Luther Gulick and Lyndall Uruick. Papers on the Science of Administration. New York, Columbia Univerzity, 1973. (อ้างโดย ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ยินเกสำการพิมพ์, 2530.

Miller, Van. The Public Administration of American School System. New York : The Macmillan Company, 1965. (อ้างโดย กิตติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ยักษราพิพัฒน์, 2532. หน้า 55)

Ralph A. Kimbrough and Michael Y. Nunnery. Educational Administration. Mc Millan Publishing Co. Inc. 1976. (อ้างโดย ฉัตรชัย อรุณฉันท์. หลักการบริหารโรงเรียน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2522. หน้า 120)

Donald F. Campbell and others, Introduction to Educational. Administration. Boston : Allyn and Bacon, 1968. (อ้างโดย เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525. หน้า 32)

Russell T. Gregg, "The Administrative Process," in Campbell and Gregg Administrative Behavior in Education, New York : Haceper Brothers, 1957. (อ้างโดย นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส.เอ็ม.เอ็ม. จำกัด, 2525. หน้า 40)

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/5390

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน .....

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายต่อศักดิ์ บุญเสือ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่องปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร.258-4119

ที่ ทม 1007/...

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด...

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายต่อศักดิ์ บุญเสือ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่องปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส ประธาน

รองศาสตราจารย์ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปให้ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดของท่าน

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร.258-4119

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ทุกท่าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายต่อศักดิ์ บุญเสือ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

ฉะนั้น จึงต้องขอความร่วมมือจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายต่อศักดิ์ บุญเสือ)
ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดข่อยใต้
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลพบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในเขตการศึกษา 6

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อนำผลไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลเสียหายใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ และตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของท่าน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 1

สภาพส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [ ] หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานที่พักอาศัยของท่าน

[ ] อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน

[ ] อยู่นอกเขตบริการของโรงเรียน

2. ประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

[ ] ต่ำกว่า 1 ปี

[ ] ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยพิจารณาในแต่ละข้อว่ามีปัญหามากน้อยเพียงใด แล้วจึงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับข้อนั้น ๆ

ตัวอย่าง

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การบริหารงานวิชาการ					
0	ความพอเพียงของหนังสือแบบเรียน	...	./.	....	...	...
00	ความพอเพียงของคู่มือครู	...	...	....	...	./.

หมายความว่า ในทัศนะของท่าน ท่านเห็นว่าความพอเพียงของหนังสือแบบเรียนมีปัญหาในระดับมาก ส่วนในเรื่องความพอเพียงของคู่มือครู ท่านเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การบริหารงานวิชาการ					
1	การจัดหาเอกสารหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครู ระดับมัธยมศึกษา ไว้บริการแก่คณะครู	...	...	....	...	...
2	การกำกับติดตามผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยสม่ำเสมอ	...	...	....	...	...
3	การยืดหยุ่นในการกำหนดช่วงเวลาสอนในแต่ละรายวิชา	...	...	....	...	...
4	การสนับสนุนให้คณะครูสอนซ่อมเสริม	...	...	....	...	...
5	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนระดับมัธยมศึกษา ให้เพียงพอแก่ความจำเป็น	...	...	....	...	...
6	การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุท้องถิ่นวัสดุเหลือใช้ หรือ วัสดุราคาถูก	...	....	....	...	...
7	การควบคุมและกำกับให้คณะครูใช้สื่อประกอบการสอนอย่างจริงจัง	...	...	....	...	...
8	การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	...	...	....	...	...
9	การให้ความอนุเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน	...	...	....	...	...
10	การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	...	...	....	...	...
11	การสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลด้วยตนเอง	...	...	....	...	...
12	ความพอเพียงของหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด	...	...	....	...	...

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	การจัดมุมหนังสือในแต่ละห้องเรียน	...	...	....	...	...
14	การดำเนินการให้คณะครูทุกคนสามารถนิเทศตนเองได้ .	...	...	....	...	...
15	การให้คำปรึกษาแก่คณะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	...	...	....	...	...
16	การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา	...	...	....	...	...
17	การวิเคราะห์นโยบายเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน	..	...	....	...	...
18	การจัดประชุมทางวิชาการของคณะครูภายในโรงเรียน .	...	...	....	...	...
19	การเชิญวิทยากรที่มีความสามารถมาร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียน	...	...	....	...	...
20	การสนับสนุนให้คณะครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมสัมมนากลับมาใช้ประโยชน์	...	...	....	...	...
	<u>การบริหารงานบุคลากร</u>					
1	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และข้อมูลในการวางแผนงานบุคลากร	...	...	....	...	...
2	อัตราที่ได้รับบรรจุไม่เป็นไปตามแผน	...	...	....	...	...
3	เวลาสำหรับการวางแผนด้านบุคลากรไม่เพียงพอ	...	...	....	...	...
4	ผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน	...	...	....	...	...

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	การบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ	...	...	....	...	...
6	ผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาตามรายวิชาที่ครูถนัดได้ทุกคน	...	...	....	...	...
7	ความขาดแคลนครูสาขาวิทยาศาสตร์	...	...	....	...	...
8	ความขาดแคลนครูสาขาคณิตศาสตร์	...	...	....	...	...
9	ความขาดแคลนครูสาขาภาษา	...	...	....	...	...
10	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ	...	...	....	...	...
11	บุคลากรครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา	...	...	....	...	...
12	การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	...	...	....	...	...
13	การแสวงหางบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ..	...	...	....	...	...
14	การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร	...	...	....	...	...
15	อัตราการให้ครูลาศึกษาต่อ	...	...	....	...	...
16	การดำเนินการให้การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน	...	...	....	...	...
17	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะครูมีไม่เพียงพอ	...	...	....	...	...
18	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีไม่เพียงพอ	...	...	....	...	...

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	บุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น	...	...	....	...	...
20	บุคลากรขอย้ายขอโอนบ่อย ๆ	...	...	....	...	...
	<u>การบริหารงานธุรการและการเงิน</u>					
1	การโต้ตอบหรือรับส่งหนังสือราชการได้รวดเร็ว	...	...	....	...	...
2	การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับงาน	...	...	....	...	...
3	เจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	...	...	....	...	...
4	การจัดเก็บเอกสารที่สำคัญของโรงเรียนให้เป็นระบบ ..	...	...	....	...	...
5	การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	...	...	....	...	...
6	การจัดให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เวรยามในเวลากลางคืน .	...	...	....	...	...
7	การจัดหาเครื่องกีดขวางหรืออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่	...	...	....	...	...
8	การจัดระบบประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์	...	...	....	...	...
9	การจัดให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	...	...	....	...	...
10	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี	...	...	....	...	...
11	การใช้งบประมาณของโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	...	...	....	...	...

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	...	...	....	...	...
13	การจัดทำบัญชีพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	...	...	....	...	...
14	การจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	...	...	....	...	...
15	การสนับสนุนให้บุคลากรใช้พัสดุครุภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า	...	...	....	...	...
16	การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ	...	...	....	...	...
17	การซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ	...	...	....	...	...
18	ความพอเพียงของเครื่องอุปโภคบริโภคที่รัฐสนับสนุนให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	...	...	....	...	...
19	การจัดเก็บหลักฐานทางการเงินให้เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ทันที	...	...	....	...	...
20	การจัดทำหลักฐานการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	...	...	....	...	...

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
1. บ้านบัวชุม	ลพบุรี	24. วัดหัวสำโรง	ลพบุรี
2. ไคกสำโรง	"	25. บ้านถลุงเหล็ก	"
3. พลร่มอนุสรณ์	"	26. บ้านชับตะเคียน	"
4. วัดถนนแค	"	27. วัดตุ้มหู	สิงห์บุรี
5. บ้านหนองไก	"	28. วัดเพิ่มประสิทธิผล	"
6. บ้านวังทอง	"	29. วัดไคกพระ	"
7. บ้านวังเพลิง	"	30. วัดจักรสีห์	"
8. บ้านเกาะรัง	"	31. ชุมชนวัดม่วง	"
9. บ้านดีลัง	"	32. วัดศรีสาคร	"
10. วัดพานิชธรรมิการาม	"	33. วัดพิกุลทอง	"
11. บ้านแก่งเสือเต้น	"	34. ชุมชนบ้านไม้ดัด	"
12. วัดจงไก	"	35. วัดโสภา	"
13. บ้านหัวลำ	"	36. บ้านหนองลี	"
14. บ้านไคกแสมสาร	"	37. วัดการ้อง	"
15. วัดมุจลินทร์	"	38. วัดบ้านจ่า	"
16. บ้านคลอง	"	39. วัดน้อย	"
17. วัดไคกลำพาน	"	40. วัดเสือข้าม	"
18. วัดไพธิ์งาม	"	41. พรหมวิทยาคาร	"
19. วัดใดใหญ่	"	42. วัดตลาดไพธิ์	"
20. วัดตะเคียน	"	43. บ้านหนองเอี่ยว	สระบุรี
21. บ้านม่วงค่อม	"	44. บ้านท่าพลู	"
22. บ้านปรางค์น้อย	"	45. บ้านโป่งเกตุ	"
23. บ้านท่ากรวด	"	46. วัดหนองหมูใต้	"

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
47. บ้านราชฎร์เจริญ	สระบุรี	71. ชุมชนคลองจันทร์	ชัยนาท
48. วัดหนองสมัคร	"	72. วัดนางลือ	"
49. บ้านวังม่วง	"	73. วัดคลองงิ้ว	"
50. บ้านท้ายพิกุล	"	74. วัดศรีวิชัย	"
51. วัดมะขามเรียง	"	75. บ้านไทรนกยูง	"
52. ไทยรัฐวิทยา	"	76. วัดวังน้ำขาว	"
53. วัดเขาจำปา	"	77. บ้านหนองแจง	"
54. บ้านทับกวาง	"	78. วัดพรหมวิหาร	"
55. บ้านปากข้าวสาร	"	79. บ้านทุ่งกระถิน	"
56. วัดไนนสภาราม	"	80. รัฐเขื่อนพลเทพอุปถัมภ์	"
57. วัดพระพุทธบาทน้อยฯ	"	81. วัดพนัญเชิง	อยุธยา
58. วัดหนองสีดา	"	82. บ้านคลองตะเคียน	"
59. วัดหนองตาบุญ	"	83. ชุมชนวัดเสด็จ	"
60. บ้านสำสมพุง	"	84. วัดดอนพัฒนาราม	"
61. วัดไป่งก้อนเส้า	"	85. วัดไทรไสภณ	"
62. บ้านหินซ้อน	"	86. ไทยรัฐวิทยา 2	"
63. บ้านครัวฯ	"	87. วัดดาวคะนอง	"
64. หินกอง	"	88. วัดทางกลาง	"
65. วัดหนองตะเฆ่	"	89. วัดขนอนบ้านกรด	"
66. วัดคงคาราม	ชัยนาท	90. วัดเปรมปรีชา	"
67. วัดนมโท	"	91. วัดกลางฯ	"
68. บ้านหนองตะขบ	"	92. วัดตาลานใต้	"
69. วัดไพธิ์ทอง	"	93. วัดพรานนก	"
70. บ้านสะพานหิน	"	94. วัดสุวรรณ์เจดีย์	"

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
95. วัดบางสงบ	อยุธยา	119. วัดไดกทอง	อยุธยา
96. วัดไพธิ์ประสิทธิ์	"	120. วัดรุ้ง	อ่างทอง
97. วัดมฤคทายวัน	"	121. วัดไชโย	"
98. วัดดอนลาน	"	122. วัดน้ำอาบ	"
99. บ้านพลับ	"	123. ชุมชนวัดพายทอง	"
100. วัดพระขาว	"	125. วัดวันอุทิศ	"
101. วัดกระแชง	"	126. วัดศรีบัวทอง	"
102. วัดพระแก้ว	"	127. ชุมชนวัดลิ้นทอง	"
103. วัดหัวเฉียง	"	128. วัดชัยสิทธาราม	"
104. วัดสว่างอารมณ์	"	129. วัดท่าชุมนุม	"
105. วัดจระเข้ไล่	"	130. วัดยางมณี	"
106. วัดนางคุ่ม	"	131. วัดทางพระ	"
107. วัดราชฎร์บำเพ็ญ	"	132. วัดเชิงหวาย	"
108. วัดธรรมจริยา	"	133. วัดไพธิวงศ์	"
109. วัดไพธิ์ราชฎร์บำรุง	"	134. วัดบ้านป่า	"
110. วัดเชียงรากน้อย	"	135. วัดห้วยคันแหลน	"
111. วัดไชยภูมิ	"	136. วัดห้วยโรง	"
112. วัดผึ่งแดด	"	137. บ้านหินโหง่น	อุทัยธานี
113. วัดม่วงหวาน	"	138. บ้านจัน	"
114. วัดอินทาราม	"	139. บ้านไกรกลึก	"
115. วัดสะแก	"	140. วัดหนองบัว	"
116. บ้านข่อยไทน	"	141. วัดทุ่งหลวง	"
117. บ้านบ่อแร่	"	142. บ้านน้ำพุ	"
118. วัดวังแดงเหนือ	"	143. บ้านหนองไพธิ์	"

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
144. ชุมชนบ้านโคกหม้อ	อุทัยธานี	150. บ้านหนองขุย	อุทัยธานี
145. บ้านสระนารายณ์	"	151. บ้านหนองมะสัง	"
146. วัดหนองมะกอก	"	152. บ้านสวนขวัญ	"
147. บ้านเกาะเทโพ	"	153. บ้านหูช้าง	"
148. บ้านประดาหัก	"	154. บ้านหนองกี่	"
149. วัดห้วยแห้ง	"	155. บ้านป่าเลา	"

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. อาจารย์สวัสดิ์ บุญยิ่ง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

2. อาจารย์ยงยุทธ ป้องประภา ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

3. ดร.วิไล ทองแผ่ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการเขตเขตการศึกษา 6

4. อาจารย์นิยม พรหมไทย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล

5. อาจารย์วิโรจน์ วรรณวงศ์สอน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมืองลพบุรี

ตารางสรุปผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยสรุปจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังนี้

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$
	<u>การบริหารงานวิชาการ</u>						
1	การจัดหาเอกสารหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครูระดับมัธยมศึกษา ไว้บริการแก่คณะครู	3	3	3	3	3	3
2	การกำกับติดตามผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรโดยสม่ำเสมอ	3	3	3	3	3	3
3	การยืดหยุ่นในการกำหนดช่วงเวลาสอนในแต่ละรายวิชา	3	3	3	3	3	3
4	การสนับสนุนให้คณะครูสอนซ่อมเสริม	3	3	3	3	3	3
5	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนระดับมัธยมศึกษา ให้เพียงพอแก่ความจำเป็น	3	3	3	3	3	3
6	การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุท้องถิ่นวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุราคาถูก	3	3	3	3	3	3
7	การควบคุมและกำกับให้คณะครูใช้สื่อประกอบการสอนอย่างจริงจัง	3	3	3	3	3	3
8	การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	3	3	3	3	3	3
9	การให้ความอนุเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน	3	3	3	3	3	3

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$
10	การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	3	3	3	3	3	3
11	การสนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลด้วยตนเอง	3	3	3	3	3	3
12	ความพอเพียงของหนังสือค้นคว้าในห้องสมุด	3	3	3	3	3	3
13	การจัดมุมหนังสือในแต่ละห้องเรียน	3	3	3	2	3	2.8
14	การดำเนินการให้คณะครูทุกคนสามารถนิเทศตนเองได้	3	3	3	3	3	3
15	การให้คำปรึกษาแก่คณะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	3	3	3	3	3	3
16	การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในรองปีที่ผ่านมา	3	3	3	2	3	2.8
17	การวิเคราะห์นโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน	3	3	3	3	3	3
18	การจัดประชุมทางวิชาการของคณะครูภายในโรงเรียน	3	3	3	3	3	3
19	เชิญวิทยากรที่มีความสามารถมาร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียน	3	3	3	2	3	2.8
20	การสนับสนุนให้คณะครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมสัมมนากลับมาใช้ประโยชน์	3	3	3	3	3	3

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$
	<u>การบริหารงานบุคลากร</u>						
1	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และข้อมูลในการวางแผนงานบุคลากร	3	3	3	3	3	3
2	อัตราที่ได้รับบรรจุไม่เป็นไปตามแผน	3	3	3	3	3	3
3	เวลาสำหรับการวางแผนด้านบุคลากรไม่เพียงพอ	3	3	3	3	3	3
4	ผู้บริหารโรงเรียนขาดโอกาสในการร่วมคัดเลือกบุคลากรเพื่อบรรจุในโรงเรียนของตน	3	3	3	3	3	3
5	การบรรจุครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ	3	3	3	3	3	3
6	ผู้บริหารไม่สามารถจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาตามรายวิชาที่ครูถนัดได้ทุกตน	3	3	3	3	3	3
7	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาวิทยาศาสตร์	3	3	3	3	3	3
8	ความขาดแคลนครูสาขาคณิตศาสตร์	3	3	3	3	3	3
9	ความขาดแคลนครูสาขาภาษา	3	3	3	3	3	3
10	ความขาดแคลนครูสาขาวิชาการงานและอาชีพ	3	3	3	3	3	3
11	บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา	3	3	3	3	3	3

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$
12	การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	3	3	3	3	3	3
13	การแสวงหางบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา	3	3	3	3	3	3
14	การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร	3	3	3	3	3	3
15	อัตราการให้ครูลาศึกษาต่อ	3	3	3	3	3	3
16	การดำเนินการให้การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน	3	3	3	3	3	3
17	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะครูมีไม่เพียงพอ	3	3	3	3	3	3
18	เวลาสำหรับให้ผู้บริหารติดตามประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมีไม่เพียงพอ	3	3	3	3	3	3
19	บุคลากรในโรงเรียนขอไปช่วยราชการที่อื่น	3	3	3	3	3	3
20	บุคลากรขอย้ายขอไอนบ่อย ๆ	3	3	3	3	3	3

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$
	<u>การบริหารงานธุรการและการเงิน</u>						
1	การโต้ตอบหรือรับส่งหนังสือราชการได้รวดเร็ว	1	2	2	3	1	1.8
2	การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานสารบรรณ	3	3	3	3	3	3
3	เจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน	3	3	3	3	3	3
4	การจัดเก็บเอกสารที่สำคัญของโรงเรียนให้เป็นระบบ	3	3	3	3	3	3
5	การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	3	3	3	3	3	3
6	การจัดให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เวรยามในเวลากลางคืน	3	3	3	3	3	3
7	การจัดหาเครื่องกีดขวางหรืออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่	3	3	3	3	3	3
8	การจัดระบบประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์	3	3	3	3	3	3
9	การจัดให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	3	3	3	3	3	3

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการบริหารงาน	ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$
10	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี	3	3	3	3	3	3
11	การใช้งบประมาณของโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	3	3	3	3	3	3
12	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	3	3	3	3	3	3
13	การจัดทำบัญชีพัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	3	3	3	3	3	3
14	การจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	3	3	3	3	3	3
15	การสนับสนุนให้บุคลากรใช้พัสดุครุภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า	3	3	3	3	3	3
16	การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐ	3	3	3	3	3	3
17	การซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ	3	3	3	3	3	3
18	ความพอเพียงของเครื่องอุปโภคที่รัฐสนับสนุนให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	3	3	3	3	3	3
19	การจัดเป็นหลักฐานทางการเงินให้เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ทันที	3	3	3	3	3	3
20	การจัดทำหลักฐานการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	3	3	3	3	3	3

หมายเหตุ

1. เกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงตรง ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

   คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสม

   คะแนน 2 หมายถึง ควรปรับปรุง

   คะแนน 1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

2. แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง ต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.5 ขึ้นไป

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายต่อศักดิ์ บุญเสือ

วัน เดือนปีเกิด 25 พฤษภาคม 2502

ที่อยู่ปัจจุบัน 563 หมู่ที่ 5 ต.ลำนารายณ์ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี 15130

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดข่อยใต้ สปอ.เมืองลพบุรี
สปจ.ลพบุรี 15000

การศึกษา

พ.ศ. 2513 จบ ป.4 โรงเรียนวัดหนองขานาง อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์

พ.ศ. 2516 จบ ป.7 โรงเรียนท่าตะโก จ.นครสวรรค์

พ.ศ. 2519 จบ มศ.3 โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม จ.นครสวรรค์

พ.ศ. 2521 จบ ป.กศ. วิทยาลัยครูนครสวรรค์

พ.ศ. 2523 สอบวิชาชุดครู พ.ม.ได้

พ.ศ. 2526 ศษ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2538 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร